

FAALİYET RAPORU 2013

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU
2013 YILI FAALİYET RAPORU

EPDK İLETİŞİM

İşçi Blokları Mahallesi Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi (Eski 1483 Cd.) No:51/C
Yüzüncüyıl/Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 201 40 00
Faks: (0312) 201 40 50
Web: www.epdk.gov.tr

GRAFİK TASARIM

Zeynep Aslan - m.zeynepaslan@gmail.com

BASKI

Kayıhan Ajans

Hoşdere Caddesi No: 201/9 Çankaya – ANKARA
Tel: 0312 442 72 72 (pbx) & 0312 426 86 86
Faks: 0312 442 70 81
info@kayihanajans.com & kayihanajans@gmail.com

*Kesin zaruret olmadıkça, piyasalara karışılmaz;
bununla beraber, hiçbir piyasa da başıboş değildir.*

K. Atatürk

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

FAALİYET RAPORU

2013

KURUL BAŞKANI VE ÜYELERİ

SOLDAN SAĞA

1. İbrahim Tan (Kurul Üyesi)
2. Ahmet Çağrı Çiçek (Kurul Üyesi)
3. Zekeriya Gökşenli (Kurul Üyesi)
4. Ümit Kayrak (İkinci Başkan)
5. Mustafa Yılmaz (Başkan)

6. Abdullah Tancan (Kurul Üyesi)
7. Alparslan Bayraktar (Kurul Üyesi)
8. Sefer Bakır (Kurul Üyesi)
9. Fazıl Şenel (Kurul Üyesi)

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu olarak, vaz edilen yasal çerçeve dâhilinde, tüm paydaşlarımızın ortak çıkarını da gözeterek, istikrarlı bir enerji piyasasının geliştirilmesi hedefine kararlılıkla yürümekteyiz.

Enerji, günlük hayatın dolayısıyla politikalara ilişkin tartışmaların değişmeyen gündem maddelerinden biridir. Tüketiciler, daha kaliteli ve sürekli enerjiyi daha ucuza temin etme arayışındayken, piyasada faaliyet gösteren şirketler, değişen ve gelişen rekabet koşulları içerisinde sürekli bir iyileşme ve haliyle karlarını artırmayı isterler.

Büyümesini sürdürmekte olan ve daha uzun yıllar sürdüreceği olan ülkemizde enerji, makroekonomik bakış açısından ülke siyaseti ve ekonomisine dair karar alıcıların da ilgisindedir. Enerjiyle ekonomi arasındaki çift yönlü organik ve pozitif ilişki, bir başka ifadeyle ekonomik büyümenin enerji gerek-

tirmesi ve ekonomik büyümeyle artan refahın enerji talebini artırması, doğal enerji kaynaklarına yeterince sahip olmayan ülkemizde cari açık sorununa neden olmaktadır.

Büyüme ve cari açık arasındaki bu yapısal sorunun aşılması, enerji piyasasında istikrarın korunmasıyla mümkündür. Enerji piyasasındaki istikrar, hiç kuşkusuz siyasi istikrar ve siyasette istikrarla sağlanabilir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu olarak, vaz edilen yasal çerçeve dâhilinde, tüm paydaşlarımızın ortak çıkarını da gözeterek, istikrarlı bir enerji piyasasının geliştirilmesi hedefine kararlılıkla yürümekteyiz. Bu yürüyüşün 2013 durağında bir taraftan, otomasyon sistemlerinin kurulması ve yurtiçi ve

yurtdışı eğitimler yoluyla kurumsal kapasitemizin güçlendirilmesi çalışmaları yürütülürken aynı zamanda değişen birincil mevzuatın ve piyasa dinamiklerinin gerektirdiği mevzuat düzenlemeleri hayata geçirilmiştir. Bu çalışmalar, işleyiş aksatmadan sürdürülmüştür.

Geldiğimiz aşamada, kurumsal kapasitemizin ve düzenleme kabiliyetimizin her geçen gün arttığını, enerji piyasalarımızın derinleştiğini, dört temel piyasada tedarikçiden son kullanıcıya verilen hizmete kadar her halkanın güçlendiğine şahit olmaktadır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, geçmişte olduğu gibi gelecekte de kendi görev ve sorumluluk alanı kapsamındaki piyasalarda düzenleme, izleme, gözetim ve denetim gö-

revlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmeye yönelik çalışmalarına devam edecektir.

2013 yılı faaliyetlerimize yönelik hazırlanan bu raporda, bir yıl boyunca gerçekleştirdiğimiz uygulamalar ve düzenlemelerle birlikte enerji piyasalarında yaşanan gelişmeler hakkındaki bilgiler yer almaktadır. 2013 Yılı Faaliyet Raporumuzu ilgili paydaşlarımızın bilgisine sunmaktan memnunum.

Saygılarımla...

Mustafa YILMAZ
BAŞKAN

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği	MW	: Megavat
AG	: Alçak Gerilim	MWh	: Megavatsaat
BBS	: Bağımsız Bölüm Sayısı	MEDREG	: Akdeniz Elektrik ve Doğal Gaz Düzenleyicileri Birliği (Association of Mediterranean Regulators for Electricity and Gas)
BOTAŞ	: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi	OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Cooperation and Development)
CIF	: Cost, Insurance And Freight	OG	: Orta Gerilim
CNG	: Sıkıştırılmış Doğal Gaz (Compressed Natural Gas)	OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
DGP	: Dengeleme Güç Piyasası	PMUM	: Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi
DTÖ	: Dünya Ticaret Örgütü	SEQ	: Standing Group on Emergency Questions
DUY	: Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği	SLT	: Standing Group on Long Term Cooperation
ECRB	: Enerji Topluluğu Düzenleme Kurulu (Energy Community Regulatory Board)	SMF	: Sistem Marjinal Fiyatı
ERRA	: Enerji Düzenleyicileri Bölgesel Birliği (The Energy Regulators Regional Association)	SOM	: Standing Group on The Oil Market
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	ST	: Serbest Tüketici
ETKB	: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	ŞİD	: BOTAŞ İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar
EÜAŞ	: Elektrik Üretim A.Ş.	TEİAŞ	: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
FOB	: Free On Board	TETAŞ	: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi
GÖP	: Gün Öncesi Piyasası	TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
GWh	: Gigavatsaat	TÜPRAŞ	: Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
ICER	: Uluslararası Enerji Düzenleyicileri Konfederasyonu (International Confederation of Energy Regulators)	TWh	: Teravatsaat
KEİ	: Karadeniz Ekonomik İşbirliği	UEA	: Uluslararası Enerji Ajansı
Kurum	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	YAL	: Yük Alma Teklifi
Kurul	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu	YAT	: Yük Atma Teklifi
kWh	: Kilovatsaat		
LNG	: Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (Liquefied Natural Gas)		
LPG	: Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (Liquefied Petroleum Gas)		

İÇİNDEKİLER

1 BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	3
1.1. Görev, Yetki ve Sorumluluklar	3
1.2. Kurumun Yapısı.....	4
1.3. Fiziki ve Beşeri Durum	5
1.4. Mali Bilgiler.....	7

2 BÖLÜM FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER

2. MEVZUAT GELİŞTİRİLMESİ FAALİYETLERİ.....	13
2.1. Elektrik Piyasası Mevzuatı	13
2.2. Doğal Gaz Piyasası Mevzuatı	16
2.3. Petrol Piyasası Mevzuatı	17
2.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Mevzuatı	19
3. LİSANSLAMA, SERTİKA VE İZİN VERME FAALİYETLERİ	21
3.1. Elektrik Piyasası Lisanslama ve İzin Faaliyetleri.....	21
3.2. Doğal Gaz Piyasası Lisanslama ve Sertifika Faaliyetleri.....	23
3.3. Petrol Piyasası Lisanslama Faaliyetleri	24
3.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisanslama Faaliyetleri	25
4. FİYAT OLUŞUMU VE TARİFELENDİRME FAALİYETLERİ.....	27
4.1. Elektrik Piyasası Tarifeleri	27
4.2. Doğal Gaz Piyasası Tarifeleri.....	30
4.3. Petrol Piyasası Tarifeleri.....	33
4.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Fiyatlar.....	34
5. PİYASA İZLEME ve GÖZETİM	35
5.1. Elektrik Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri.....	35
5.2. Doğal Gaz Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri.....	40
5.3. Petrol Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri	41
5.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri	44
6. DENETİM	45
6.1. Elektrik Piyasası Denetim Faaliyetleri	45
6.2. Doğal Gaz Piyasası Denetim Faaliyetleri	46
6.3. Petrol Piyasası Denetim Faaliyetleri.....	46
6.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Denetim Faaliyetleri.....	48
7. KAMULAŞTIRMA, KİRALAMA VE İRTİFAK HAKKI TESİSİ	49
8. HUKUK İŞLERİ	51
8.1. Dava Takip İşlemleri	51
8.2. Görüş Verme	51
9. TÜKETİCİ HAKLARININ KORUNMASI.....	51
9.1. Tüketici Bilincinin Oluşturulması ve Geliştirilmesi	51
9.2. Müşteri Şikâyetlerinin Değerlendirilmesi	51
10. DIŞ İLİŞKİLER.....	53
10.1. Üyesi Olunan Bölgesel Birliklerle İlişkiler	53
10.2. İkili İlişkiler	53
10.3. Avrupa Birliği Uyum Süreci Kapsamındaki Faaliyetler	54
10.4. Ülkemizin Taraf Olduğu ya da İlişki İçerisinde Bulunduğu Süreçler Kapsamında Kurumun Görev Alanına Giren Alanlarda Yapılan Çalışmalar.....	54
10.5. 6 ncı Dünya Enerji Düzenleme Forumu	55
11. EKLER	59

TABLolar

Tablo 1 - EPDK Personeli Kadro Dağılımı.....	6
Tablo 2 - Yıllara Göre Personel Sayısı	7
Tablo 3 - Yıllar İtibariyle Maliye Bakanlığına Aktarılan Gelir Fazlası (TL).....	7
Tablo 4 - EPDK Tarafından Verilen Lisansların Türlerine ve Veriliş Yıllarına Göre Dağılımı.....	21
Tablo 6 - 2003-2013 Yılları Arasında Özel Sektör Tarafından İşletmeye Alınan Yeni Elektrik Üretim Kapasitesi (MW).....	22
Tablo 5 - EPDK Tarafından Verilen Lisansların Yakıt/Kaynak Türlerine Göre Dağılımı.....	22
Tablo 7 - 2013 Yılı Sonu İtibariyle Doğal Gaz Piyasası Lisans Dağılımı.....	23
Tablo 8 - 2013 Yılı Petrol Piyasasında Lisanslama Faaliyeti Özeti.....	24
Tablo 9 - 2013 Yılında LPG Piyasasında Verilen Lisansların Faaliyet Türlerine Göre Dağılımı	25
Tablo 10 - Onaylı Gelir Tavanları.....	27
Tablo 11 - TEİAŞ Sistem Kullanım Tarifeleri (TL/MW-Yıl).....	28
Tablo 12 - Sistem İşletim Tarifeleri (TL/MW-Yıl).....	28
Tablo 13 - TETAŞ Toptan Satış Tarifeleri	28
Tablo 14 - Primer Frekans Kontrol Hizmet Bedelleri.....	29
Tablo 15 - Sayaç Birim Bedelleri.....	29
Tablo 16 - DUY Uygulamalarında DGP ve GÖP Toplam Talimat Miktarları (MWh).....	30
Tablo 17 - EPDK Tarafından Belirlenen İç Tesisat Proje Onay, Kontrol, Test ve İşletmeye Alma Üst Bedelleri.....	31
Tablo 18 - EPDK Tarafından Dağıtım Şirketleri İçin Belirlenen Bağlantı Tarife Bedelleri	31
Tablo 19 - 2013 Yılı EPDK Tarafından Güncellenmiş İletim Tarife Bedelleri.....	32
Tablo 20 - 2013 Yılında SKB Hesabı Yapılan Doğal Gaz Dağıtım Şirketleri Listesi	33
Tablo 21 - Yıllar İtibariyle Elektrik Üretim-Tüketim Durumu.....	35
Tablo 22 - 2013 Yılı Elektrik Enerjisi Genel Görünümü.....	35
Tablo 23 - 2013 Yılı Üreticilerin Elektrik Üretim Miktarları	36
Tablo 24 - 2013 Yılı Aylara Göre Üretim İthalat Durumu (Milyon m3).....	40
Tablo 25 - 2013 Yılında Denetim Kapsamında Protokolcü Kuruluşlara Aktarılan Ödenek Aktarımı	46
Tablo 26 - 2013 Yılı Marker Saha Cihazı (XP) Analiz Sonuçları.....	47
Tablo 27 - 2013 Yılı İdari Para Cezaları	47
Tablo 28 - 2013 Yılında Uygulanan İdari Para Cezalarının Fiillere Göre Dağılımı	47
Tablo 29 - LPG Piyasasında Uygulanan İdari Para Cezaları (TL).....	48

GRAFİKLER

Grafik 1 - Gün Öncesi Piyasası Ortalama Fiyatlar.....	29
Grafik 2 - Dengeleme Güç Piyasası Ortalama Fiyatlar	30
Grafik 3 - 2003-2013 Yılları Arası Elektrik Enerjisi Tüketimi (TWh).....	36
Grafik 4 - Elektrik Üretim Payları Değişimi.....	37
Grafik 5 - Su Gelirleri	37
Grafik 6 - Toptan Satış Piyasası Hacminin Gelişimi.....	38
Grafik 7 - PMUM'a Kayıtlı Katılımcı Miktarının Gelişimi	38
Grafik 8 - Serbest Tüketici Limiti ve Piyasa Açıklık Oranı.....	39
Grafik 9 - 2013 Yılı Serbest Tüketici Tüketimleri.....	39
Grafik 10 - 2013 Yılı Sektörel Doğal Gaz Tüketim Payları (%).....	41
Grafik 11 - 2013 Yılı Kaynak Ülkeler Bazında Türkiye Doğal Gaz İthalatı (%)	41

1. BÖI ÜM

1.BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

1. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

Bu bölümde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun görev, yetki ve sorumlulukları ile Kurumun yapısı ve fiziki, beşeri ve mali durumu hakkında bilgiler yer almaktadır.

1.1. Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Kurum), 03/03/2001 tarihli ve 24335 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4628 sayılı eski Elektrik Piyasası Kanunu ile "Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu" adı altında kurulmuş olup, 02/05/2001 tarihli ve 24390 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu" (EPDK) adını almıştır. 4628 sayılı Kanunun adı 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 30 uncu maddesiyle "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiştir.

Kurum, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, idari ve mali özerkliğe sahiptir. İlişkili olduğu bakanlık Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB)'dir.

Kurumun merkezi Ankara'dadır; taşra teşkilatı yoktur. Kurum, dağıtım bölgelerinde müşteri ilişkilerini sağlamak amacıyla irtibat büroları kurabilmektedir. Bu çerçevede, sadece İstanbul'da irtibat bürosu mevcuttur.

Kurum;

- » 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,
- » 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu,
- » 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu,
- » 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu,
- » 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu

ile kendisine verilen görevleri ifa etmekte ve yetkileri kullanmaktadır.

Söz konusu Kanunlar ile elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG'nin; yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu amacın yerine getirilmesinde Kurum;

- » Elektrik Piyasasında; tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetlerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini tanımlayan lisansların verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; piyasa performanslarının izlenip, performans standartlarının oluşturulması; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; lisans sahibi tüzel kişilerin denetlenmesi; düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanması, tadili ve uygulanmasının sağlanması; piyasada Elektrik Piyasası Kanununa uygun şekilde davranılmasının sağlanması,
- » Doğal Gaz Piyasasında; doğal gazın ithalatı, iletimi, dağıtımı, depolanması, ticareti ve ihracatı ile bu faaliyetlere ilişkin tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini tanımlayan lisans ve sertifikaların verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; piyasa ve sistem işleyişinin incelenmesi; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi, uygulanmasının sağlanması; lisans ve sertifika sahiplerinin, denetlenmesi, düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanması, tadili ve uygulanmasının sağlanması; piyasada Doğal Gaz Piyasası Kanununa uygun şekilde davranılmasının sağlanması,
- » Petrol Piyasasında; Petrol ile ilgili rafinaj, işleme, madeni yağ üretimi, depolama, iletim, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılması amacıyla tesis kurulması, işletilmesi, akaryakıt dağıtımı, taşınması ve bayilik faaliyetleri için lisans verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; lisans gerektiren

faaliyet ve işlemlerin kapsamı, lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler, lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması, faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel şartların belirlenmesi; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; tarifelerin onaylanması; piyasada oluşan fiyatların ve fiyat listelerinin takibi, piyasada Petrol Piyasası Kanununa uygun şekilde davranılmasının sağlanması,

- » Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında; LPG dağıtımı, taşınması, oto gaz bayilik faaliyetleri, depolanması, LPG tüpünün imalatı, muayenesi, tamiri ve bakımı amacıyla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans verilmesi ve ilgili diğer işlemlerin yapılması; lisans gerektiren faaliyet ve/veya işlemlerin kapsamı, lisans ile kazanılan hak ve yükümlülükler, faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel koşulların belirlenmesi; ikincil mevzuatın oluşturulması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması; piyasa faaliyetlerine ilişkin gerekli yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin yapılması; piyasada oluşan fiyatların takibi, piyasada Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanununa uygun şekilde davranılmasının sağlanması, konularında yetkili ve sorumludur.

1.2. Kurumun Yapısı

Kurumun teşkilatı; Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, Başkanlık ve Hizmet Birimlerinden oluşmaktadır.

1.2.1. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

Kurum, görevlerini yerine getirirken yetkilerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (Kurul) vasıtasıyla kullanmaktadır. Kurumun temsil ve karar organı Kurul'dur. Kurul ilk kez üyelerin 19/11/2001 tarihinde Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu önünde yemin etmesiyle göreve başlamıştır. Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere dokuz üyeden oluşmaktadır.

Kurul üyeleri; hukuk, siyasal bilgiler, idari bilimler, kamu yönetimi, iktisat, mühendislik, işletme ya da maliye dallarında eğitim veren en az dört yıllık yükseköğrenim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Bakanlar Kurulunca atanmaktadır. Bakanlar Kurulu, atamayla birlikte Kurul Başkanını ve İkinci Başkanı görevlendirmektedir.

Kurul başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Kurul üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak, 4628 sayılı Kanunun 6 ncı maddesindeki yasakları ihlal ettiği veya 4628 sayılı Kanun ile kendilerine verilen görevler ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı haklarında mahkûmiyet kararı kesinleşen Kurul Başkanı ve üyeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca devlet memuru olmak için aranan şartları kaybettikleri tespit edilen veya üç aydan fazla bir süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevlerini yapamaz durumda olan veya görev süresinin kalan kısmında görevine devam edemeyeceği, üç aylık süre beklenmeksizin tam teşekküllü bir hastaneden alınacak heyet raporu ile tevsik edilen Kurul üyeleri, süreleri dolmadan Bakanlar Kurulu tarafından görevden alınır.

Başkanlık veya üyelikler, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan üyeliklere bir ay içinde atama yapılır. Görev süresi sona eren üyelerin tekrar seçilebilmesi mümkündür.

Kurul, en az haftada bir defa olmak üzere, gerekli gördüğü sıklıkta toplanır. Toplantıyı Kurul Başkanı veya yokluğunda İkinci Başkan yönetir. Her bir toplantının gündemi toplantıdan önce Başkan ya da yokluğunda İkinci Başkan tarafından hazırlanarak Kurul üyelerine bildirilir.

Kurul, salt çoğunlukla toplanır ve kararları toplantıya katılanların çoğunluğunun oyuyla alır.

İdari yaptırım kararlarına karşı yetkili idare mahkemesinde dava açılabilir.

İlgili kanunlarda Kurul'a çeşitli görev ve yetkiler tanınmış olmakla birlikte, bu görev ve yetkilere 4628 sayılı Kanunun 5, 5/A, 5/B ve 5/C'inci maddelerinde yer verilmektedir.

1.2.2. Başkanlık

Kurul Başkanı, aynı zamanda Kurumun da başkanıdır. Hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli biçimde çalışması, hizmet birimleri ile Kurul arasında organizasyon ve koordinasyon Başkan tarafından sağlanır. Başkan, Kurul kararlarının gereğinin yerine getirilmesinden ve Kurulun temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk; Kurulun işleri ile ilgili olarak kamuya bilgi verilmesi görevini de kapsar. Başkanlık tarafından Kurum personeline verilen yetkiler hariç olmak üzere, Kurumun tüm kararları Kurul tarafından alınır. Kurul, uygun bulunduğu konularda Başkanlığı görevlendirebilir veya yetkilendirebilir.

İkinci Başkan, Başkanın yokluğunda Başkanın görevlerini ve yetkilerini üstlenir.

Başkana kurum başkanlığına ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla iki başkan yardımcısı atanabilir. Başkan yardımcıları Başkan tarafından verilen görev ve talimatların yerine getirilmesinden ve ilgili hizmet birimleri arasında koordinasyonun sağlanmasından sorumludur.

Başkanlığın görev ve yetkileri, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5 inci maddesinin onuncu fıkrasında tanımlanmıştır.

1.2.3. Hizmet Birimleri

Kurumun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumlulukları, kadro unvanları ve sayıları 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da düzenlenmiştir.

4628 sayılı Kanunda tanımlandığı üzere Kurum hizmet birimleri şunlardır:

- a) Elektrik Piyasası Dairesi Başkanlığı
- b) Doğal Gaz Piyasası Dairesi Başkanlığı
- c) Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığı
- ç) Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Dairesi Başkanlığı
- d) Tarifeler Dairesi Başkanlığı

- e) Denetim Dairesi Başkanlığı
- f) Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı
- g) Hukuk Dairesi Başkanlığı
- ğ) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- h) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- i) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- j) Kurul Hizmetleri Müdürlüğü
- k) Başkanlık Özel Kalem Müdürlüğü

1.3. Fiziki ve Beşeri Durum

1.3.1. Fiziki Yapı

Kurum faaliyetlerini Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi No:51/C 06530 Yüzüncüyıl-ANKARA adresindeki merkez binası ve Askerocağı Caddesi Süzer Plaza Kat 4 No :15 Şişli / İSTANBUL adresindeki İstanbul İrtibat Bürosunda yürütmektedir.

1.3.2. İnsan Kaynakları

Kurum hizmetlerinin gerektirdiği görevler, idari hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurum personeli 4628 sayılı Kanunla düzenlenen hususlar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabidir. Kurul Başkanı ve Kurul üyeleri ile idari hizmet sözleşmesi ile istihdam edilen Kurum personeli, sosyal güvenlik açısından 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Kurumda, Kurul Başkan ve Kurul üyesi ile idari hizmet sözleşmesi ile istihdam edilen personelin sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi saklı kalmak kaydıyla anılan kanun hükümlerine göre tespit olunur. 02/11/2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı Resmi Gazete de yayımlanan 666 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ye eklenen Ek 11 inci madde gereğince Kurum personelinin, ücret ve mali hakları hususunda emsali unvan ve ücret eşitlemesine tabi olması sağlanmış olup, 15/01/2012 tarihinden sonra Kurum kadrolarına atanacak

personel, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan emsali personelin tabi olduğu ücret ve mali haklar rejimine tabi olmuştur.

Kurumun kadro unvan ve sayıları ile 2013 yılı sonu itibariyle istihdam edilen 436 adet kadrolu personele ilişkin bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1 - EPDK Personeli Kadro Dağılımı

Kadro Unvanı	Toplam Kadro	Dolu Kadro	CİNSİYETİ		ÖĞRENİM DURUMU					
			Kadın	Erkek	İlköğretim	Ortaöğretim	Önlisans	Lisans	Master	Doktora
Başkan Yardımcısı	2	1		1						1
Elektrik Piyasası Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Doğal Gaz Piyasası Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Petrol Piyasası Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
LPG Piyasası Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Tarifeler Dairesi Başkanı	1	1		1					1	
Denetim Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Kamulaştırma Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Hukuk Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı	1	1	1						1	
İnsan K. ve Destek H. Dairesi Başkanı	1	1		1				1		
Başkan Danışmanı	19	16		16				13	3	
Grup Başkanı	45	40	5	35				27	13	
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1		1					1	
Kurul Hizmetleri Müdürü	1	1	1						1	
Özel Kalem Müdürü	1	1	1					1		
Enerji Uzmanı	300	163	43	120				125	35	3
Enerji Uzman Yardımcısı	100	26	9	17				26		
Avukat	25	10	7	3				7	3	
İrtibat Büro Müdürü	1	1		1				1		
Yönetim Hizmetleri Uzmanı	60	27	9	18				21	6	
Tabip	1	1	1					1		
Çözümleyici	8	5		5				2	3	
Programcı	6	2		2				1	1	
Kurul Hizmetleri Müdür Yardımcısı	1									
Özel Kalem Müdür Yardımcısı	1	1		1		1				
Savunma Uzmanı	1	1		1				1		
Kütüphaneci	1	1		1				1		
Hemşire	1	1	1			1				
Tekniker	1									
Teknisyen	4	2		2		2				
Yönetim Görevlisi	115	85	34	51	1	8	3	59	14	
İletişim Görevlisi	30	29	29			2	3	22	2	
Şoför	12	10		10	3	4		3		
Dağıtıcı	3	1		1				1		
TOPLAM	750	436	141	295	4	18	6	320	84	4

Kurumun yıllara göre personel sayısında yaşanan | değişim Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2 - Yıllara Göre Personel Sayısı

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Personel Sayısı	224	238	259	296	303	313	370	404	430	467	453	436

1.4. Mali Bilgiler

Kurumun gelirleri Kurumun bütçesini oluşturur. Kurumun gelirlerinin, giderlerini karşılması esastır. Kurumun gelir fazlası, 4628 sayılı Kanun

ve 5018 sayılı Kanuna istinaden genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Kurum kaynaklarından Maliye Bakanlığı’na aktarılmaktadır. Bu kapsamda yapılan aktarmalar Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3 - Yıllar İtibariyle Maliye Bakanlığına Aktarılan Gelir Fazlası (TL)

Yıllar	Yıl İçinde (3'er aylık)	Yıl Sonunda (İzleyen yılın Mart ayında)	Toplam
2001	-	22.306,00	22.306,00
2002	-	-	-
2003	-	17.992.437,17	17.992.437,17
2004	-	39.891.979,98	39.891.979,98
2005	-	91.351.575,70	91.351.575,70
2006	118.872.511,00	10.213.361,85	129.085.872,85
2007	26.316.184,86	43.563.569,34	69.879.754,20
2008	6.500.000,00	27.507.108,75	34.007.108,75
2009	10.000.000,00	25.560.370,79	35.560.370,79
2010	18.000.000,00	47.907.651,22	65.907.651,22
2011	27.500.000,00	27.474.743,68	54.974.743,68
2012	42.500.000,00	40.174.832,05	82.674.832,05
2013	51.370.000,00	46.559.170,90	97.929.170,90
Toplam	301.058.695,86	418.219.107,34	719.277.803,20

1.4.1. Mali Denetim

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 43, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76’ncı maddelerine tabidir. Bu çerçevede, 5018 sayılı Kanunun 68 inci maddesi uyarınca Kurumun dış denetimi Sayıştay tarafından yapılmaktadır.

Sayıştay tarafından yapılan harcama sonrası dış denetimin amacı, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, yönetimin mali faaliyet, karar ve işlemlerinin;

kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne raporlanmasıdır.

1.4.2. 2013 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları

Kurumun 2013 yılı bütçesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek 31/12/2012 tarihli ve 28514 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 01/01/2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

1.4.2.1. Gelir Bütçesi

2013 yılı bütçe gelirleri 137.290.000-TL olarak tahmin edilmiş ve 195.247.895,84-TL gelir elde edilmiştir. Böylece bütçe gerçekleşme oranı %142,22 olmuştur. Kurumun gelirleri, 4628 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinde yer alan aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

- » Lisans (yıllık lisans, lisans alma, lisans yenileme, lisans tadili ve lisans sureti çıkartma), sertifika, onay, izin ve vize işlemleri üzerinden alınacak bedeller,
- » Katılma payı.

Elektrik piyasasında katılma payı olmayıp, doğal gaz piyasasında katılma payının mükellefi, lisans ve sertifika sahibi olan tüzel kişilerdir. Katılma payı, anılan mükelleflerin yıllık faaliyet dönemine ilişkin olarak düzenleyecekleri gelir tablolarında yer alan safi satış hasılatı tutarının, Kurulca %0,2 (binde iki) oranını aşmayacak şekilde belirlenecek katılma payı oranı ile çarpımı sonucu bulunmaktadır.

Petrol piyasasında katılma payının mükellefi; rafinaj, işleme, dağıtıcı, iletim, taşıma, ihrakiye, depolama, bayi ve madeni yağ üretim lisansı sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir. Müşterek lisans sahipleri, katılma payını toplam net satışları üzerinden ödemektedirler.

LPG piyasasında katılma payının mükellefi ise; Petrol piyasası rafinerici, LPG piyasası dağıtıcı ve LPG otogaz bayilik lisansı sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir. LPG piyasasında faaliyet gösteren lisans veya müşterek lisans sahipleri, katılma payını toplam net akaryakıt ve LPG satışları üzerinden ödemektedirler.

Ancak petrol ve LPG piyasasına ilişkin katılma payı, lisans sahiplerince yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının binde biri oranını ve iki milyon ABD Dolarını aşmayacak şekilde Kurulca belirlenmektedir.

- » Elektrik piyasası iletim tarifesinin en fazla yüzde biri oranındaki iletim ek ücretleri,
- » Kurul tarafından verilen elektrik piyasası ile ilgili idari para cezalarının yüzde yirmibeşi,
- » Yayın gelirleri ve sair gelirler,
- » Ayrıntıları kamuoyuna duyurulmak kaydıyla ve piyasanın gelişimine dair etüt ve proje çalışmalarının finansmanında kullanılmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek hibeler.

Yukarıda belirtilen gelir kalemlerine yönelik 2013 yılında uygulanacak bedeller, Kurul Kararları ile belirlenmiştir.

1.4.2.2. Gider Bütçesi

Kurumun 2013 yılı gider bütçesi, 137.290.000-TL olarak öngörülmüş ancak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'nun 78 inci maddesine istinaden "Genel Bütçeye Verilen Paylar" koduna gelir fazlası karşılığı olarak Maliye Bakanlığınca 50.870.000-TL ödenek eklenerek toplam gider bütçesi 188.160.000-TL olmuştur. Toplam ödeneğin 148.688.737,94-TL'si harcanmış ve kalan 39.471.262,06-TL'lik ödenek yıl sonunda iptal edilmiştir. Böylece gider bütçesi gerçekleşme oranı %79,03 olmuştur.

Ekte Kurumun 2013 yılı sonu itibariyle bilançosu ve 01/01/2013-31/12/2013 tarihleri arasındaki faaliyet sonuçları bulunmaktadır.

2. BÖI ÜM

2.BÖLÜM

FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER

2. Mevzuat Geliştirilmesi Faaliyetleri
3. Lisanslama, Sertika Ve İzin Verme Faaliyetleri
4. Fiyat Oluşumu Ve Tarifelendirme Faaliyetleri
5. Piyasa İzleme Ve Gözetim
6. Denetim
7. Kamulaştırma, Kiralama Ve İrtifak Hakkı Tesisi
8. Hukuk İşleri
9. Tüketici Haklarının Korunması
10. Dış İlişkiler
11. Ekler

2. MEVZUAT GELİŞTİRİLMESİ FAALİYETLERİ

Bu bölümde Elektrik, Doğal Gaz, Petrol ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları piyasalarına ilişkin 2013 yılı içerisinde mevzuat geliştirme kapsamında yapılan faaliyetler yer almaktadır.

2.1. Elektrik Piyasası Mevzuatı

2.1.1. Kanun

2013 yılı içerisinde yeni bir Elektrik Piyasası Kanunu yayımlanmıştır. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeni Elektrik Piyasası Kanunu, eski Kanunun kimi hükümlerini konsolide etmiş ve bazı yeni kavram ve ilişki sistematiği tanımlamıştır. Bu kapsamda;

- » Elektrik üretim tesisleri için önlisans uygulaması getirilmiştir.
- » Lisanssız elektrik üretiminin kapsamı genişletilmiştir.
- » Dengeleme güç piyasasının TEİAŞ tarafından işletilmesi ilkesi korunurken, Gün Öncesi ve Gün İçi gibi organize elektrik toptan satış piyasalarının işletiminin TEİAŞ bünyesindeki PMUM’dan ayrılarak, kurulacak olan EPİAŞ bünyesinde yürütülmesi öngörülmüştür. Finansal piyasaların ise Borsa İstanbul Anonim Şirketi bünyesinde işletilmesi kararlaştırılmıştır. Kurum EPİAŞ’ın teşkilat yönetmeliği ve ana sözleşmesini hazırlamakla görevlendirilmiştir.
- » İletim ve dağıtım sistemleri arasındaki mülkiyet sınırları açıklığa kavuşturulmuştur.
- » Toptan satış ve perakende satış lisansları lağvedilerek mezkur faaliyetlerin tedarik lisansı kapsamında yürütülmesi hükme bağlanmıştır.
- » Otoprodüktör lisansları lağvedilerek mevcut lisans sahiplerine kazanılmış hakları korunmak kaydıyla üretim lisansı verilmesi öngörülmüştür.

- » Piyasa faaliyetleri kapsamına ihtiyaç duyulan kamulaştırmalar için kamu yararı kararı alınması yetkisi Kurul’da kalmak kaydıyla Kurumca yapılagelen kamulaştırma işlemleri TEDAŞ ve Maliye Bakanlığı’na devredilmiştir.
- » Lisanssız elektrik üretimine ilişkin olarak;
 - İmdat grupları
 - Belediyelerin katı atık tesisleri ile arıtma tesisi çamurlarının bertarafında kullanılmak üzere kurulan elektrik üretim tesisleri
 - Ürettiği enerjinin tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan, üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri,
 - Sermayesinin yarısından fazlası belediyeye ait olan tüzel kişilerce, belediyeler tarafından işletilen su isale hatları ile atık su isale hatları üzerinde kurulan enerji üretim tesisleri

istisna kapsamına alınmıştır.

- » Lisans almaksızın elektrik üretimi yapılabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri için belirlenen beş yüz kilovatlık kurulu güç üst sınırı bir megavata yükseltilmiştir.

2.1.2. Yönetmelikler

2013 yılında elektrik piyasasında aşağıdaki yönetmelik değişiklikleri yapılmıştır:

- » Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik 03/01/2013 tarihli ve 28517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik değişikliği ile esas yönetmeliğin rüzgâr santrallerinin şebekeye bağlantı ve işletme koşullarını düzenleyen Ek-18 inci maddesinde değişiklikler yapılmıştır.
- » Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik 05/01/2013 tarihli ve 28519

sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu değişikliklerle piyasa katılımcılarının dengesizliğe düşmesini engelleyici hükümler güçlendirilmiş ve teminat mekanizmasında bazı değişiklikler yapılmıştır.

- » Elektrik Enerjisi Talep Tahminleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu değişikliklerle dağıtım şirketleri tarafından sunulan verilerin standart formlar üzerinden alınması ve dağıtım şirketlerinin sundukları talep tahminlerinin TEİAŞ tarafından konsolide edildikten sonra onaylanması usulü düzenlenmiştir.
- » Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 09/10/2013 tarihli ve 28790 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu yönetmelik değişikliği ile dağıtım şirketlerinin hukuki ayrıştırılması çerçevesinde perakende satış şirketi ibaresi yerine görevli tedarik şirketi ibaresi kullanılmıştır.

Yönetmelik değişikliklerine ilaveten 6446 sayılı Kanun hükümleri gereğince bazı yeni yönetmelikler de yürürlüğe konmuş ve bu yönetmeliklerin kapsamı dikkate alınarak bazı yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kapsamda;

- » Elektrik Piyasasında İnşaatına Başlamış Olan Tesislere Yeni Üretim Lisansı Verilmesi Hakkında Yönetmelik 04/05/2013 tarihli ve 28637 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin amacı; 6446 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce geçerli bir üretim lisansına dayalı olarak santral inşaatına başlamış, ancak üretim lisansı herhangi bir sebeple iptal edilmiş veya durdurulmuş olan lisans sahiplerine, Kurum tarafından yeni üretim lisansı verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.

- » Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına İlişkin Tedbirler Yönetmeliği 02/08/2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin amacı, 6446 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi kapsamında gerekli koşulların oluşması halinde, tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi ve elektrik piyasasında dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin faaliyetlerinin sona erdirilmesi ve ilgili dağıtım bölgesinde dağıtım veya son kaynak tedariği faaliyetini yürütecek tüzel kişinin belirlenmesidir.

- » Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik 01/10/2013 tarihli ve 28782 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik enerjisi üretiminin teşvik edilmesi amacıyla; üretim lisansı sahibi tüzel kişilere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri için Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi verilmesi ile 10/05/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında işletilecek YEK Destekleme Mekanizmasının kuruluşu ve işleyişini düzenlemek amacıyla kamu tüzel kişilerinin görev ve yetkileri ile ilgili gerçek ve tüzel kişilerin hak ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

- » Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik 02/10/2013 tarihli ve 28783 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin amacı elektrik piyasasında; 6446 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi kapsamında, tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarının tüketim noktasına en yakın üretim tesislerinden karşılanması, arz güvenliğinin sağlanması ve küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve etkin kullanımının sağlanması,

elektrik şebekesinde meydana gelen kayıp miktarlarının düşürülmesi amacıyla lisans alma ile şirket kurma yükümlülüğü olmaksızın, elektrik enerjisi üretebilecek gerçek veya tüzel kişilere uygulanacak usul ve esasların belirlenmesidir.

- » Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği 02/11/2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik; elektrik piyasasında faaliyette bulunulabilmesi için alınması zorunlu olan önlisans ve lisanslar ile bu lisanslara ilişkin temel hükümleri, lisanslandırma işlemlerini, önlisans ve lisans sahibi tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini kapsamaktadır.
- » Rüzgar ve Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Önlisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği 06/12/2013 tarihli ve 28843 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin amacı, 14/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Kanun çerçevesinde, rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış önlisans başvurularından aynı sahada ve/veya aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, sisteme bağlanacak olan/olanları belirlemek amacıyla TEİAŞ tarafından yapılacak yarışmaya, yarışmaya katılacak tüzel kişilerin yükümlülüklerine ve yarışma sonunda belirlenen Rüzgâr ve Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Santrallerinin Katkı Payının ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.
- » Aydınlatma Yönetmeliği, 27/07/2013 tarihli ve 28720 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelikle yürürlükten kaldırılmıştır.

2.1.3. Tebliğler

2013 yılında bir tebliğ çıkarılmış ve bir tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kapsamda:

- » Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ 02/10/2013

tarihli ve 28783 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ ile Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamındaki düzenlemelerin açıklanması ve uygulanmasının sağlanması amaçlanmıştır.

- » Rüzgar ve Güneş Enerjisine Dayalı Lisans Başvurularına İlişkin Ölçüm Standardı Tebliği 04/12/2013 tarihli ve 28841 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.

2.1.4. Kurul Kararları

2013 yılında elektrik piyasasında düzenleyici işlem niteliğinde aşağıdaki kurul kararları ihdas edilmiştir:

- » Eski Elektrik Piyasası Kanunu’nun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinin üçüncü alt bendi uyarınca bir otoproduktörün bir takvim yılı içerisinde lisanslarına dercedilen yıllık ortalama elektrik enerjisi üretim miktarının piyasada satabileceği oranının 2013 yılı için %40 olarak uygulanmasına 20/12/2012 tarihli ve 4206-1 sayılı Kurul Kararı ile karar verilmiştir.
- » Öte yandan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun Geçici 7 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki lisans sahibi bir tüzel kişinin bir takvim yılı içerisinde lisansına kayıtlı olan yıllık elektrik enerjisi üretim miktarının piyasada satabileceği oranının 2014 yılı için %40 olarak uygulanmasına 19/12/2013 tarihli ve 4761-19 sayılı Kurul Kararı ile karar verilmiştir.
- » Tesis tamamlanma tarihinin belirlenmesinde esas alınan referans sürelerine ilişkin olarak 25/04/2013 tarihli ve 4372 sayılı Kurul Kararı alınmıştır.
- » Elektrik piyasasında üretim faaliyeti için yapılan önlisans ve üretim lisansı başvurularında sağlanması gereken sermaye yükümlülüğünün hesaplanması ile Kuruma sunulacak banka teminat mektubu tutarlarının belir-

lenmesinde kaynak bazındaki toplam birim yatırım tutarları 21/11/2013 tarihli ve 4709-4 tarihli Kurul Kararı ile güncellenmiştir.

- » Ayrıca 21/11/2013 tarihli ve 4709-6 sayılı Kurul Kararı ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği çerçevesinde önlisans ve üretim lisansı başvurularında Kuruma sunulması gereken teminat mektubu miktarı formüllerinde düzenlemeye gidilmiştir.

2.2. Doğal Gaz Piyasası Mevzuatı

2.2.1. Yönetmelikler

2013 yılında doğal gaz piyasasında aşağıdaki yönetmelik değişiklikleri yapılmıştır:

- » 31/01/2013 tarihli ve 28545 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile depolama lisansı başvurusuna ilişkin yapılan duyurunun süresinin tamamlanmasından sonra, duyuru konusu yerde piyasada, elektrik piyasasında ve/veya petrol piyasasında yapılacak faaliyetlere ilişkin başvuruların iade edileceği veya reddedileceği hükmü getirilmiştir. Depolama lisansı başvurusuna ilişkin yapılan duyuru süresinin tamamlanmasından önce piyasada; elektrik ve petrol piyasalarında yapılacak faaliyetlere ilişkin başvurulardan hangisinin öncelikli olacağına ilişkin hükümler getirilmiştir.
- » 13/02/2013 tarihli ve 28558 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile mevcut mekanik sayaçların isteğe bağlı olarak ön ödemeli sayaç ile değiştirilmesine ve ön ödemeli sayaçlardan alınabilecek doğal gaz miktarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

2.2.2. Tebliğler

30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 9 uncu Maddesi Uyarınca 2014 Yılında Uygulanacak Para Cezaları Hakkında Tebliğ” ile “4646 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde yer alan para cezası miktarlarının Maliye Bakanlığı 430 no’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği” uyarınca belirlenen 2013 yılı yeniden değerlendirilmesinde (%3,93) arttırılarak uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

2.2.3. Kurul Kararları

2013 yılında doğal gaz piyasasında aşağıdaki kurul kararları ihdas edilmiştir:

- » Doğal gaz piyasasında 2014 yılı boyunca uygulanmak üzere serbest tüketici olma sınırına ilişkin olarak; 26/12/2013 tarihli ve 4793 sayılı Kurul Kararı ile konut tüketicileri (evsel tüketiciler) hariç olmak üzere, tüm tüketicilerin serbest tüketici statüsünde olduğu, konut tüketicileri (evsel tüketiciler) için serbest tüketici olma sınırınının 100.000 m³ olarak belirlenmesi, şehir içi doğal gaz dağıtım lisansı ihalesi sonucunda dağıtım lisansı sahibi olan tüzel kişiler için lisans yürürlük tarihinden başlamak üzere ilk 5 yıllık sürenin dolmasından sonra serbest tüketici olma sınırına ilişkin yukarıdaki sınırların geçerli olacağı, tüketim miktarına bakılmaksızın, elektrik ve ısı enerjisi üreten kojenerasyon tesisi sahibi kişilerin ve kullanıcı birliklerinin serbest tüketici statüsünde olduğu karara bağlanmıştır.
- » 24/01/2013 tarihli ve 4252 sayılı Kurul Kararı ile “2013 yılı Ulusal Doğal Gaz Tüketim Tahmini”, doğal gazın 9155 kcal/m³ üst ısı değeri esas alınarak 47.600.000.000 Sm³ olarak belirlenmiştir. 2013 yılı içerisinde gerçekleşen tüketim miktarı 45.918.000.000 Sm³ olmuştur.

- » 10/10/2013 tarihli ve 4648-3 sayılı Kurul Kararı ile Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nde düzenlenen, doğal gazın taşınması amacıyla, tedarikçiler ile dağıtım şirketleri arasında yapılması gereken Taşıma Hizmeti Sözleşmesi ile doğal gazın devir teslimi için tedarikçiler, dağıtım şirketleri ve serbest tüketiciler arasında yapılması gereken Teslim Hizmeti Sözleşmesine ilişkin, piyasada yaşanan sıkıntıların bertaraf edilmesi amacıyla düzenlemeler yapılmıştır.
- » 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği'nin 5 inci maddesi hükmü ve BOTAŞ İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar'ın (ŞİD) 21. Bölümü çerçevesinde, ŞİD'de, gün sonrası işlemler, doğal gaz talep tahminlerine ilişkin hususlar, ŞİD değişiklik prosedürü, zor gün ve sınırlı kapasite günü uygulamalarına ilişkin hususlara yönelik muhtelif konuları içeren çeşitli değişiklikler yapılmıştır.
- » 17/07/2013 tarihli ve 4502 sayılı Kurul Kararı ile Yer Altı Depolama Tesisleri Kullanım Usul ve Esasları Hazırlama Yönetmeliği'nin 5 inci Maddesi ve Silivri Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisi Temel Kullanım Usul ve Esasları (KUE) 20 nci maddesi çerçevesinde, deponun etkin ve verimli kullanımına hizmet edilmesi gayesiyle, KUE'de çeşitli hususların yanı sıra programlar ve tahsisatların belirlenmesine ilişkin değişiklikler yapılmıştır.
- » 22/10/2013 tarihli ve 4670 sayılı Kurul Kararı ile 2970 sayılı Kurul Kararınının 4 üncü maddesininin ŞİD'in 11.2.5 ve 11.2.6 bentleri uyarınca ödenecek bedellerin hesaplanması konusunda revize edilmesi kararlaştırılmıştır.
- » 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile BOTAŞ İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar'ın ŞİD'de gaz yılı öncesinde sisteme giriş başvuru şartları, gaz yılı

içerisinde sisteme giriş başvuruları, atıl kapasite uygulamaları, taşıma miktar bildirim, programlar, zor gün ve sınırlı kapasite günü uygulamalarına yönelik bir takım değişiklikler yapılması ile dengeleme gazı piyasası kurulmasına esas simülasyon sürecinin başlatılması kararlaştırılmıştır.

- » 09/05/2013 tarihli ve 4393 sayılı Kurul Kararı ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendinin sekizinci alt bendi ile Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliğininin 22 nci maddesi uyarınca, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ)'nin transit doğal gaz iletimi dahil ulusal iletim şebekesi yatırım programı onaylanmıştır. 31/10/2013 tarihli ve 4680 sayılı Kurul Kararı ile de yatırım tavanına ilişkin tutar revize edilmiştir.

2.3. Petrol Piyasası Mevzuatı

2.3.1. Kanun

11/04/2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 28/03/2013 tarihli ve 6455 sayılı "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda bazı değişikliklere gidilmiştir. Gerek söz konusu değişikliklere uyum sağlanması, gerekse piyasanın dinamik yapısı ve değişen ihtiyaçları dikkate alınmak suretiyle ikincil mevzuatta da çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

2.3.2. Yönetmelikler

11/04/2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 28/03/2013 tarihli ve 6455 sayılı "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 41 inci maddesi ile 5015 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası değiştirilmiş, denetlemede, ön araştırmada ve soruşturmada takip

edilecek usul ve esasların Kurum tarafından, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede hazırlanan Petrol Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 27/11/2013 tarihli ve 28834 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2013 yılında petrol piyasasında ayrıca aşağıdaki yönetmelik değişiklikleri yapılmıştır:

- » 19/07/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Dair Yönetmelik” ile 6455 sayılı Kanunun 5015 sayılı Kanunda yapmış olduğu değişiklikler doğrultusunda Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmeliğin uyumlaştırılması sağlanmıştır.
- » 1240 Sayılı Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kurul Kararı uyarınca yapılacak olan bildirimlere ilişkin işlemlerin hızla sonuçlandırılması, sistemin sıhhatli çalışabilmesi için 20 günlük sürenin dışında ilave bir 30 günlük süre verilerek düzeltmelere imkân verilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu sebeple Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliğinde 12/01/2013 tarihli ve 28526 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik ile söz konusu hususlara ilişkin istisnalar tanınması öngörülmüş, ileride ortaya çıkabilecek başka ihtiyaçlar da göz önüne alınarak genel bir hükümlerle istisnaların “Sistem Kullanım Talimatı”nda yapılabilmesine olanak sağlanmıştır.

2.3.3. Tebliğler

Akaryakıt haricinde kalan petrol ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temininde

uygunluk yazısı düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların düzenlendiği “Akaryakıt Haricinde Kalan Petrol Ürünlerinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Kaynaklardan Teminine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” 24/04/2013 tarihli ve 28627 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda; Kurumdan uygunluk yazısı alınması şartıyla akaryakıt haricinde kalan petrol ürünlerinin yurt içinden temini sanayiciler, yurt dışından ithali sanayiciler ya da sanayiciler adına ithalatçılar tarafından yapılabilecektir.

25/06/2013 tarihli ve 28688 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, Motorin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No:15)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Akaryakıt Seri No:26) ile piyasaya akaryakıt olarak arz edilen motorin türlerinin; en az olmak şartıyla hacimsel olarak 01/01/2014 tarihi itibarıyla %1, 01/01/2015 tarihi itibarıyla %2 ve 01/01/2016 tarihi itibarıyla %3 oranında yerli tarım ürünlerinden üretilmiş yağ asidi metil esteri (YAME) içermesi yükümlülüğü kaldırılmıştır.

2.3.4. Kurul Kararları

2013 yılında petrol piyasasında düzenleyici işlem niteliğinde aşağıdaki kurul kararları alınmıştır:

- » 19/07/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 20/06/2013 tarihli ve 4460-8 sayılı Kurul Kararı ile Ulusal Marker Uygulama Faaliyetleri ve Ulusal Marker Teslimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki 04/04/2007 tarihli ve 1153 sayılı Kurul Kararında değişiklik yapılmıştır
- » 06/10/2013 tarihli ve 28787 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/09/2013 tarihli ve 4614-11 sayılı Kurul Kararı ile Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki 27/06 /2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararı’nda değişiklik yapılmıştır.

- » 3242/2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamaları Hakkında Kurul Kararı, 3242/3 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Tadili Başvurularında Aranacak Bilgi ve Belgelere İlişkin Kurul Kararı, 3242/4 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Süre Uzatımı Başvurularında Aranacak Bilgi ve Belgelere İlişkin Kurul Kararında çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

2.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Mevzuatı

2.4.1. Yönetmelikler

07/01/2013 tarihli ve 28517 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimler İle Ön Araştırma Ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile test ve analiz sonuçlarının ilgili teknik düzenlemelere aykırı çıkması halinde takip edilecek usul yeniden belirlenmiştir.

3. LİSANSLAMA, SERTİKA VE İZİN VERME FAALİYETLERİ

Lisans, bir tüzel kişinin piyasada faaliyet gösterebilmek için Kurumdan almak zorunda olduğu izin/yetki belgesidir. Bu bölümde Elektrik, Doğal Gaz, Petrol ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları piyasalarına ilişkin 2013 yılı içerisinde lisanslama, sertifika ve izin verme faaliyetleri yer almaktadır.

3.1. Elektrik Piyasası Lisanslama ve İzin Faaliyetleri

3.1.1. Lisanslama Faaliyetleri

6446 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında, elektrik piyasası faaliyetleri üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, piyasa işletim, ithalat ve ihracat faaliyetleri olarak tanımlanmıştır. Kanunun 2 nci maddesinde, piyasada Kanun hükümleri uyarınca lisans alma koşulu ile yerine getirilebilecek faaliyetler ve faaliyet gösterebilecek tüzel kişiler de tanımlanmıştır. Bu kapsamda, elektrik piyasasında faaliyette bulunmak isteyen tüzel kişilerin Kurumdan lisans almaları gerekmektedir. Kurum tarafından verilecek lisanslara ilişkin usul ve esaslar ise Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

Elektrik piyasasında istisnalar hariç piyasa faaliyetleri, Kurumdan alınan lisanslar kapsamında yürütülmektedir. Her bir piyasa faaliyeti ve faaliyetin yürütüldüğü her bir tesis için ayrı lisans alınması gerekmektedir. Lisans sahipleri, sahip oldukları her bir lisansa konu faaliyet için ve tarifesi düzenlemeye tabi her faaliyet ve bu faaliye-

tin lisansı kapsamında sınırlandırıldığı her bölge için ayrı hesap ve kayıt tutmakla mükelleftir.

Lisans, devredilememekte; ancak lisans sahibinin hisseleri devredilebilmektedir. Lisans sahibi tüzel kişilerden tarifesi düzenlemeye tabi olanların hisselerinin devredilmesi Kurul onayına tabi olup, diğerlerinin hisse devirleri Elektrik Piyasası Dairesi Başkanlığınca onaylanmaktadır. Ayrıca bir lisans sahibinin; bir başka lisans sahibi ile veya lisans sahibi olmayan bir tüzel kişiyle, kendi veya lisans sahibi bir başka tüzel kişi bünyesinde tüm aktif ve pasifleriyle bir bütün olarak birleşmek istemesi halinde, Kuruldan izin alınması zorunludur.

Lisans; üretim, iletim ve dağıtım lisanslarında minimum süre 10 yıl olmak üzere 49 yıla kadar verilebilmektedir. Lisans sahibi, lisansı kapsamındaki faaliyetlerini lisansta belirlenen çerçevede yerine getirmekle mükelleftir. Lisans sahibi tüzel kişiler, gerçekleştirdikleri faaliyet ile ilgili tesis varlıklarını faaliyet türlerine göre muhtemel risklere karşı korumak amacıyla teminat altına almakla yükümlüdür. Bu kapsamda lisans sahibi tüzel kişilerin üretim, iletim ve dağıtım tesislerini; doğal afetler, yangın, kaza, hırsızlık, üçüncü şahıslara karşı mali sorumluluk, terör ve sabotaj tehlikelerine karşı teminat altına almaları zorunludur.

Kurumun elektrik piyasasında faaliyet yürütülmesi için verdiği lisanslar; Üretim Lisansı, İletim Lisansı, Dağıtım Lisansı, Tedarik Lisansı, OSB Dağıtım Lisansı, OSB Üretim Lisansı ve Piyasa İşletim Lisansı'dır.

Kurumca verilen ve halen yürürlükte olan lisansların türlerine ve veriliş yıllarına göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4 - EPDK Tarafından Verilen Lisansların Türlerine ve Veriliş Yıllarına Göre Dağılımı

Lisans Türü	Lisansın Verildiği Yıl (Lisans Sayısı - Adet)											2013 Yılı Sonu Lisans Sayısı (Adet)
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
İletim Lisansı	1											1
Dağıtım Lisansı	5			15			1					21
Perakende Satış Lisansı										21		21
Toptan Satış Lisansı	6	10	4	4	2	6	8	48	52	17	12	169
OSB Dağıtım Lisansı					57	48	13	8	11	5	3	145
Üretim Lisansı	97	51	49	79	157	187	150	106	300	230	88	1.494
Otoproduktör Lisansı	100	14	17	15	9	20	8	16	40	33	19	291
Toplam	204	75	70	117	225	262	180	179	403	305	122	2.142

Üretim faaliyetinde bulunmak üzere 2013 yılında Kurum tarafından verilen lisansların yakıt/kaynak türlerine göre dağılımı Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5 - EPDK Tarafından Verilen Lisansların Yakıt/Kaynak Türlerine Göre Dağılımı

Kaynak / Yakıt Türü	2013	
	Adet	Kurulu Güç (MW _m)
Hidrolik	56	1.024,04
Doğal Gaz	23	1.941,71
Linyit	3	1.571,00
Kömür	7	167,80
Rüzgar	3	2.015,80
Fuel Oil	1	43,02
Jeotermal	2	81,50
Diğer Termik	1	4,02
Çöp Gazı	4	7,04
Biyogaz	5	25,20
Biyokütle	2	16,50
Toplam	107	6897,63

2003-2013 yılları arasında özel sektör tarafından işletmeye alınan yeni üretim kapasitesine ilişkin bilgiler Tablo 6'da verilmiştir. 2013 yılında 5.709 MW'lık yeni üretim kapasitesi işletmeye alınmıştır.

3.1.2. İthalat ve İhracat İzinleri

Tedarik lisansı sahibi tüzel kişiler ithalat ve/veya ihracat; üretim lisansı sahibi tüzel kişiler de ihracat faaliyetinde bulunabilmektedirler. Bu çerçevede;

- » Kartet Karadeniz Toptan Elektrik Ticareti A.Ş.'ye, PS3 (Türkiye)-Zakho (Irak) enerji iletim hattından, gerektiğinde ihracatın kesilip verilen enerjinin ülke içerisine yönlendirilmesi kaydıyla, 300 MW taşıma kapasiteli hattın ilk 150 MW'lık kapasitesi ile 11/06/2013 tarihinden itibaren bir yıl süreyle Irak'a ihracat faaliyetinde bulunabilmesi izni verilmiştir.
- » GENT Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş.'ye; Türkiye-İran arasında mevcut Khoy-Başkale hattı üzerinden izole bölge yöntemiyle 400 MW'a kadar, Doğubeyazıt – Bazargan hattından ise 40 MW'a kadar elektrik enerjisi ithalati faaliyetinde bulunabilmesi izni verilmiştir.

Ayrıca, Türkiye elektrik sisteminin ENTSO-E Avrupa Kıtası Senkron Bölgesi sistemi ile 18/09/2010 tarihinde başlatılan senkron paralel bağlantısı neticesinde, Bulgaristan, Yunanistan ve Türkiye arasında Avrupa Birliği kuralları ve ENTSO-E uygulamaları doğrultusunda, Türki-

Tablo 6 - 2003-2013 Yılları Arasında Özel Sektör Tarafından İşletmeye Alınan Yeni Elektrik Üretim Kapasitesi (MW)

Yakıt Cinsi	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Genel Toplam
Asfaltit							135					135
Biyogaz				1			6	1		33	10	51
Çöp Gazı				5	1	17	16	16	18	4	26	103
Doğal Gaz	222	329	977	461	229	364	1.416	1.760	1.309	894	3.099	11.060
Fuel Oil	88	68	7		30	15			32			240
Hidrolik	58	67	46	105	32	327	513	1.235	1.294	2.055	1.852	7.583
İ. Kömür		45	141				270	1.360	625	101		2.542
Jeotermal	-	-	-	8	-	7	87	17	20	48	148	335
Linyit	20				16			30		5	37	108
Rüzgar			1	39	76	217	439	529	419	525	494	2.739
Diğer	-	60	12	-	-	16	-	-	-	82	43	212
Genel Toplam	388	569	1.183	619	384	963	2.881	4.948	3.716	3.746	5.709	25.107

ye elektrik sistemi ve ENTSO-E Avrupa Kıtası Senkron Bölgesi arasında ticari elektrik enerjisi alışverişi için sınırlı miktarda kapasite tahsisine izin verilmiştir. Bu çerçevede, tedarik lisansı sahibi tüzel kişiler Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliğinin “Senkron paralel bağlantılarda ithalat ve/veya ihracat faaliyeti için yapılacak başvurular” başlıklı 7 nci maddesi kapsamında olmak üzere TEİAŞ tarafından yapılan kapasite tahsisi sonucunda hak kazanan lisans sahibi tüzel kişiler tarafından ithalat ve/veya ihracat faaliyeti yürütülmektedir. Hat kapasite tahsisine ilişkin güncel bilgiler <https://tcat.teias.gov.tr/> adresinde yayımlanmaktadır.

3.2. Doğal Gaz Piyasası Lisanslama ve Sertifika Faaliyetleri

3.2.1. Lisans İşlemleri

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 4 üncü maddesinde piyasa faaliyetleri tanımlanmış ve piyasa faaliyetlerinde bulunacak tüzel kişilerin gerekli lisansları almaları şart koşulmuştur. Doğal gazın üretimi piyasa faaliyeti olarak öngörülmemiş olup, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında alınan ruhsatlar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Ancak, doğal gaz üretimi yapan şirketlerin ürettikleri doğal gazı satabilmeleri için 4646 sayılı Kanun çerçevesinde toptan satış ve/veya ihracat lisansı almaları gerekmektedir.

Doğal gaz piyasası faaliyetlerine yönelik lisanslara ilişkin usul ve esaslar, Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Lisanslar bir defada en az 10, en fazla 30 yıllık süre ile verilir.

Faaliyet konularına göre Kurum tarafından verilen lisanslar; İthalat Lisansı, İhracat Lisansı, Toptan Satış Lisansı, Depolama Lisansı, İletim Lisansı, Sıkıştırılmış Doğal Gaz (CNG) Lisansı, Dağıtım Lisansı'dır.

2013 yılı içerisinde 1 adet dağıtım, 7 adet ithalat (6 adet spot LNG ve 1 adet uzun dönemli boru

hattı), 2 adet ihracat (Yunanistan) 6 adet toptan satış, 1 adet iletim (LNG), 5 adet CNG iletim-dağıtım ve 16 adet CNG satış olmak üzere toplam 38 adet lisans verilmiştir.

2013 yılı içerisinde, 1 adet ithalat (spot LNG), 1 adet toptan satış, 1 adet iletim (LNG) ve 2 adet CNG lisansı olmak üzere toplam 5 adet lisans sona erdirilmiştir.

Ayrıca, BOTAŞ'ın 2013 yılı içerisinde süreleri biten 7 adet ithalat lisansı ile 1 adet depolama lisansı ve başka bir tüzel kişiye ait 1 adet toptan satış lisansı yenilenmiştir.

2013 yılı sonu itibarıyla toplam lisans sayısı 290 olup, bu lisansların dağılımı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7 - 2013 Yılı Sonu İtibarıyla Doğal Gaz Piyasası Lisans Dağılımı

	Lisans Türü	Adet
1	İthalat	55
	<i>Uzun dönemli</i>	17
	<i>Spot LNG</i>	38
2	İhracat	8
3	Toptan Satış	44
4	Depolama	4
5	İletim (Boru Hattı)	1
6	İletim (LNG)	19
7	Sıkıştırılmış Doğal Gaz (CNG)	94
	<i>CNG satış</i>	64
	<i>CNG iletim ve dağıtım</i>	30
8	Dağıtım	65
	Toplam	290

3.2.2. Sertifika İşlemleri

Doğal gaz piyasasında iç tesisat ve servis hatları ile yapım ve hizmet faaliyetlerini yürüten gerçek veya tüzel kişilere verilecek sertifikalara ilişkin usul ve esaslar, Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Sertifika, doğal gaz faaliyeti yapan tüzel kişilerin sistemde yer alacak tesislerinin tasarımı, yapımı, revizyonu, bakımı, onarımı, kontrolü, müşavirliği

ve benzeri hizmetlerde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin yeterliliğini gösteren ve Kurul tarafından verilen izni ifade etmektedir.

Sertifikalar bir defada en az on, en fazla otuz yıllık süre için verilmektedir. Sertifikalar ayrıca vize işlemine tabidir. Sertifika sahibi, vize yaptırınca ya kadar faaliyetine devam edemez. Vize süresi, geçerlilik tarihinden itibaren, yapım ve hizmet sertifikası için üç yıl, iç tesisat ve servis hatları sertifikası için bir yıldır.

Doğal gazla ilgili herhangi bir yapım ve hizmet faaliyeti, sertifika sahibi olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilemez. Sistemle ilgili; fizibilite, etüt, proje, müşavirlik, kontrol ve denetleme, yapım, servis, bakım ve onarım gibi hizmetleri yapacak olanlar da yapacakları faaliyetler için Kurumdan sertifika almak zorundadır.

Sertifika verilmesini müteakip her sertifika sahibi için ayrı bir sicil dosyası açılmakta ve ilgili mevzuat hükümlerine göre sicil kayıtları tutulmaktadır. Yapım ve hizmet sertifikası alan gerçek ve tüzel kişiler, Kurumun internet sayfasında, iç tesisat ve servis hatları sertifikası alan gerçek ve tüzel kişiler, sertifika aldığı dağıtım şirketinin internet sayfasında ilan edilmektedir.

2013 yılında;

- » 75 adet Yapım ve Hizmet Sertifikası verilmiş,
- » Sertifika sürelerinin sonuna geline 32 adet Yapım ve Hizmet Sertifikası, sertifika sahiplerinden gelen talep üzerine yenilenmiş,

- » Sertifika sürelerinin sonuna geline 157 adet Yapım ve Hizmet Sertifikası, sertifika sahiplerinden talep gelmemesi üzerine, sürelerinin bitiminde sona ermiş,
- » 25 adet Yapım ve Hizmet Sertifikası, sertifika sahiplerinden gelen talep üzerine ticaret unvanı veya faaliyet konuları ve kategorilerinde değişiklik yapılmak suretiyle tadil edilmiş,
- » 60 adet Yapım ve Hizmet Sertifikasının vize işlemleri yapılmıştır.

2013 yılı sonuna itibariyle; 1077 adet aktif Yapım ve Hizmet Sertifikası bulunmaktadır.

3.3. Petrol Piyasası Lisanslama Faaliyetleri

Petrol ile ilgili; rafinaj, işleme, madeni yağ üretimi, depolama, iletim, serbest kullanıcı ve ihrakiye faaliyetlerinin yapılması ve bu amaçla tesis kurulması ve/veya işletilmesi; akaryakıt dağıtım, taşınması ve bayilik faaliyetlerinin yapılması için lisans alınması zorunludur. Bu husustaki lisanslara ilişkin usul ve esaslar, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Faaliyet konularına göre Kurum tarafından verilen lisanslar; Rafinerici Lisansı, İşletme Lisansı, Madeni Yağ Lisansı, Depolama Lisansı, İletim Lisansı, Serbest Kullanıcı Lisansı, İhrakiye Teslimi Lisansı, Dağıtıcı Lisansı, Taşıma Lisansı, Bayilik Lisansı olarak çeşitlendirilmiştir.

Tablo 8'de özeti verilen 2013 yılında petrol piyasasında yürütülen lisanslama çalışmalarına ilişkin kapsamlı bilgiler 2013 yılı Petrol Piyasası Raporu'nda yer almaktadır.

Tablo 8 - 2013 Yılı Petrol Piyasasında Lisanslama Faaliyeti Özeti

		Başvuru Sayısı	Verilen Lisans Sayısı	İptal Edilen/Sona Erdirilen Lisans Sayısı
Bayilik	İstasyonlu	1.617	1.506	1.340
	İstasyonsuz	37	34	79
Serbest Kullanıcı		11	9	11
Madeni Yağ		30	29	85
Depolama		8	6	1
İletim		2	1	-
Taşıma (Denizyolu)		32	26	34

3.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisanslama Faaliyetleri

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) ile ilgili; LPG Dağıtıcı, LPG Taşıma, LPG Depolama, LPG Otogaz Bayilik, LPG Tüpü İmalatı, LPG Tüpü Muayenesi, Tamiri ve Bakımı faaliyetlerinin yapılması için lisans alınması zorunludur. LPG lisansları kapsamında yapılacak faaliyetler ve lisans sahiplerinin yükümlülükleri, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirtilmiştir. Tablo 9'da özeti verilen 2013 yılında LPG piyasasında yürütülen lisanslama çalışmalarına ilişkin kapsamlı bilgiler 2013 yılı LPG Piyasası Sektör Raporu'nda yer almaktadır.

Tablo 9 - 2013 Yılında LPG Piyasasında Verilen Lisansların Faaliyet Türlerine Göre Dağılımı

Lisans Türleri	Verilen Lisans Sayısı
LPG Dağıtıcı Lisansı	20
LPG Depolama Lisansı	20
LPG Karayolu Taşıma Lisansı	4
LPG Denizyolu Taşıma Lisansı	-
LPG Boru Hattı Taşıma Lisansı	7
LPG Tüpü İmalat Lisansı	-
LPG Tüpü Muayenesi, Tamiri ve Bakımı Lisansı	2
LPG Otogaz Bayilik Lisansı	1.034
TOPLAM	1.087

4. FİYAT OLUŞUMU VE TARİFELENDİRME FAALİYETLERİ

Bu bölümde Elektrik, Doğal Gaz, Petrol ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları piyasalarına ilişkin 2013 yılı içerisinde yürütülen tarifelendirme ile fiyat oluşumuna ilişkin faaliyetler yer almaktadır.

4.1. Elektrik Piyasası Tarifeleri

Elektrik piyasasında düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanmasına, incelenmesine, değerlendirilmesine, değiştirilmesine ve onaylanmasına ilişkin usul ve esaslar Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve ilgili tebliğlerinde düzenlenmiştir. 2013 yılında Kurumca tarifelere ilişkin olarak alınan Kurul Kararları ve yapılan işlemlere dair bazı bilgiler aşağıda verilmektedir.

4.1.1. Dağıtım ve Perakende Satış Tarifeleri

6446 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte sayaçların sahipliği ve sayaç okuma yükümlüğü dağıtım şirketine verilmiştir. Bu nedenle 26/09/2013 tarihli ve 4632/1-4632/21 sayılı Kurul kararları ile 2011-2015 dönemine ilişkin olarak 21 dağıtım şirketinin dağıtım/sayaç okuma gelir gereksinimi ile 21 görevli tedarik şirketinin perakende satış hizmeti gelir gereksinimi revize edilmiştir.

4632-1 ve 4632-21 sayılı Kurul kararları ile revize edilen gelir gereksinimleri dikkate alınarak 22/10/2013 tarihli ve 4669/1-4669/21 sayılı Kurul kararları ile 21 dağıtım şirketi ile 21 görevli tedarik şirketinin 2013 yılı gelir tavanları revize edilmiştir.

26/12/2013 tarihli ve 4805/1-4805/21 sayılı Kurul kararlarıyla 21 dağıtım şirketinin 2014 yılı dağıtım, iletim ve sayaç okuma gelir tavanları ile 21 görevli tedarik şirketinin 2014 yılı perakende satış hizmeti gelir tavanları onaylanmıştır.

Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hak-

kında Tebliğ hükümleri dikkate alınarak perakende satış tarifeleri üçer aylık dönemler için onaylanmıştır. Nisan-Haziran döneminde uygulanmak üzere 27/03/2013 tarihli ve 4335 sayılı, Temmuz-Eylül döneminde uygulanmak üzere 26/06/2013 tarihli ve 4476 sayılı, Ekim-Aralık döneminde uygulanmak üzere 26/09/2013 tarihli ve 4632-24 sayılı Kurul kararları alınmıştır. Son olarak 31/12/2013 tarihli ve 4816 sayılı Kurul kararı ile 2014 yılı Ocak-Mart dönemi perakende satış tarifeleri onaylanmıştır.

2014 yılı içerisinde fon, pay ve vergiler hariç kWh başına uygulanan toplam aktif enerji tarifelerinde herhangi bir artış oluşmamıştır.

4.1.2. İletim Tarifesi

12/12/2013 tarihli ve 4756-5 sayılı Kurul Kararı ile Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ)'nin 2014 yılına ilişkin sistem kullanım, sistem işletim ve piyasa işletim gelir tavanları onaylanmıştır. Onaylı gelir tavanları Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10 - Onaylı Gelir Tavanları

(milyon TL)	Sistem Kullanım	Sistem İşletim	Piyasa İşletim
2014 Gelir Tavanı (TÜFE=227,96)	2.003,45	49,84	15,13

TEİAŞ'ın 2013 tarife yılı için iletim tarifeleri 27/12/2012 tarihli ve 4211 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır. TEİAŞ'ın 2014 yılı iletim tarifeleri ise 31/12/2013 tarihli ve 4814 sayılı Kurul kararı ile onaylanmıştır. Onaylı TEİAŞ tarifeleri Tablo 11 ve 12'de gösterilmektedir.

Tablo 11 - TEİAŞ Sistem Kullanım Tarifeleri (TL/MW-Yıl)

Bölge	2013		2014	
	Üretim (*) (**)	Tüketim (*)	Üretim (*) (**)	Tüketim (*)
1	5.245,37	25.838,90	5.647,95	27.822,03
2	6.689,71	25.393,41	7.203,15	27.342,34
3	7.648,63	24.902,78	8.235,66	26.814,06
4	9.348,47	23.678,87	10.065,96	25.496,22
5	9.518,92	23.577,32	10.249,50	25.386,86
6	11.177,99	22.803,27	12.035,90	24.553,41
7	14.562,97	20.986,76	15.680,67	22.597,49
8	14.611,96	21.182,72	15.733,42	22.808,49
9	15.288,86	20.908,89	16.462,28	22.513,65
10	15.461,51	20.298,62	16.648,17	21.856,53
11	16.347,67	19.918,19	17.602,34	21.446,90
12	17.411,94	19.638,63	18.748,30	21.145,89
13	18.890,80	19.195,67	20.340,66	20.668,92
14	20.814,49	17.507,93	22.412,00	18.851,66

(*) İletim Ek Ücreti dahil edilmiştir.

(**) 6446 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki üretim tesislerine %50 indirim uygulanmaktadır.

Tablo 12 - Sistem İşletim Tarifeleri (TL/MW-Yıl)

2013		2014	
Üretim	Tüketim	Üretim	Tüketim
392,86	392,86	451,66	451,66

4.1.3. TETAŞ Toptan Satış Tarifesi

Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt Anonim Şirketinin (TETAŞ) 2013 yılı için onaylanan toptan satış tarifeleri Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13 - TETAŞ Toptan Satış Tarifeleri

Kurul Karar Tarih ve Sayısı	Yürürlük Tarihi	kr/kWh
27.12.2012/4213	01.01.2013	17,73
26.6.2013/4475	01.07.2013	18,0936
26.9.2013/4632-23	01.10.2013	17,80

4.1.4. OSB Dağıtım Bedeli

Dağıtım lisansı sahibi Organize Sanayi Bölgelerinin 2014 yılında onaylı sınırları içerisindeki katılımcılarına uygulayacağı dağıtım bedelleri

26/12/2013 tarihli ve 4804/1 ila 4804/143 sayılı Kurul kararları ile onaylanmıştır.

OSB yönetimleri Organize Sanayi Bölgelerinin Elektrik Piyasası Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik çerçevesinde dağıtım bedeli tekliflerini orta gerilim (OG), alçak gerilim (AG), tek terimli ve çift terimli olarak sunabilmektedirler. Dağıtım bedeli değerlendirmeleri OSB'lerin birim enerji maliyet tahminleri, yatırım giderleri, işletme giderleri, kayıp enerji giderleri ve içinde buldukları dağıtım bölgeleri için öngörülen dağıtım tarife öngörülerini göz önüne alınarak "kıyaslama modeli" çerçevesinde yapılmaktadır.

4.1.5. Primer Frekans Kontrol Birim Hizmet Bedeli

Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği'nin 14 üncü maddesi gereğince Primer Frekans Kont-

rol Birim Hizmet Bedeli Kurumca onaylanmaktadır. Bu kapsamda 2013 yılı için onaylanan birim bedeller Tablo 14’te yer almaktadır.

Tablo 14 - Primer Frekans Kontrol Hizmet Bedelleri

Kurul Karar Tarih ve Sayısı	Yürürlük Tarihi	Birim Hizmet Bedeli TL/MWh
6.12.2012/4149	1.1.2013	18,41
7.3.2013/4306	1.4.2013	0,27
12.6.2013/4449-4	1.7.2013	0,12
12.9.2013/4605-2	1.10.2013	2,03

4.1.6. Sayaç Bedelleri

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun yürürlüğe girmesinden sonra müşteri sayaçlarına ilişkin olarak 21/12/2013 tarihli ve 4178 sayılı Kurul Kararı ile Sayaç Bedelleri ve Sayaç Sökme-Takma bedelleri belirlenmiştir. Bu çerçevede söz konusu birim bedeller belirlenirken sayaç üreticisi şirketlerinin yeni ürün geliştirebilmeleri ve teknolojiyi yakalayabilmeleri açısından AR-GE ve test giderlerinin karşılanabilmesi hususu da dikkate alınarak üretici şirketlerin sunmuş oldukları sayaç fiyatlarının ağırlıklı ortalamalarının %10 oranında arttırılması ile Tablo 15’te yer alan birim bedeller belirlenmiş ve 21/11/2013 tarihli ve 4718 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır.

Tablo 15 - Sayaç Birim Bedelleri

Monofaze	Trifaze	Kombi
16	34	73

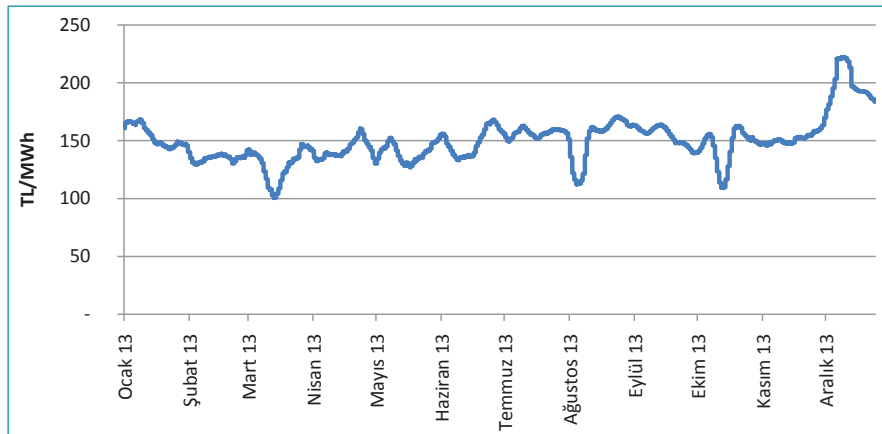
4.1.7. Dengeleme ve Uzlaştırma Uygulamaları Kapsamında Oluşan Fiyatlar

Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY)’nin nakdi uygulaması 01/12/2009 tarihinde başlamıştır. DUY’da dengeleme piyasasının temel olarak gün öncesi ve gerçek zamanlı olmak üzere iki alt piyasadan oluşması öngörülmüştür. Bu sayede, elektrik sisteminin dengeleme işlemleri beklendiği şekilde büyük ölçüde gün öncesi piyasasında yapılmakta, gün içerisinde oluşabilecek dengesizlikler için dengeleme güç piyasası (DGP) işletilmektedir. Bu iki piyasanın mali uzlaştırılması da birbirinden ayrı yapılmaktadır.

Tarafların ikili anlaşmalar yolu ile karşılanamayan elektrik enerjisi taleplerini gün öncesinden alım-satım yaparak temin etmelerine imkan sağlayan piyasa, Gün Öncesi Piyasası (GÖP) olarak adlandırılmaktadır. Gün Öncesi Piyasada saatlik fiyatlar, marjinal fiyatlandırma prensibine dayalı olarak belirlenmekte ve ilgili saatin Nihai Piyasa Takas Fiyatı (NPTF) olarak adlandırılmaktadır. Bunun dışında gün öncesi piyasanın kapanması ile dengeleme güç piyasası arasında oluşan dengesizlikleri gidermek üzere bir Gün İçi Piyasası (GİP)’nin de 2014 yılı içerisinde işlemeye başlaması için gerekli mevzuat çalışmaları sürdürülmüştür.

Grafik 1’de görüldüğü üzere, 2013 yılı içerisinde mutedil seyreden fiyatlar, Aralık ayında doğal gaz arzından kaynaklanan sorunlara bağlı olarak belirgin olarak artmıştır. Bu dönemde ortalama

Grafik 1 - Gün Öncesi Piyasası Ortalama Fiyatlar

fiyat, %50'ye varan bir oranda aratarak ortalama 221 TL/MWh seviyelerine kadar yükselmiştir. Doğal gaz arzında yaşanan sorunların aşılması ile beraber fiyatlar da eski seviyelerine dönmüştür.

Dengeleme Güç Piyasası (DGP) gerek GÖP'ün saatlik olarak işletilmesinden, gerek gerçek zamanda meydana gelen öngörülemeyen tüketim değişimlerinden, gerekse üretim ünitesi arızalarından kaynaklanan, gün öncesinden belirlenmiş üretim-tüketim dengesindeki sapmaların ve bunun sonucunda oluşan dengesizliklerin giderildiği ve sistem işletmecisi tarafından gerçek zamanlı olarak yürütülen bir piyasadır. DGP'de fiyat Sistem Marjinal Fiyatı (SMF) olarak adlandırılmakta ve marjinal fiyatlandırma yöntemiyle hesaplanmaktadır.

Beklendiği üzere, GÖP'de yaşanan fiyat artışının bir benzeri DGP'de de yaşanmıştır (Grafik 2).

Doğal gaz arzında yaşanan söz konusu sorun, doğal gaz ve elektrik piyasalarının birbirlerine bağımlılıklarının daha net görülmesinin karinesidir.

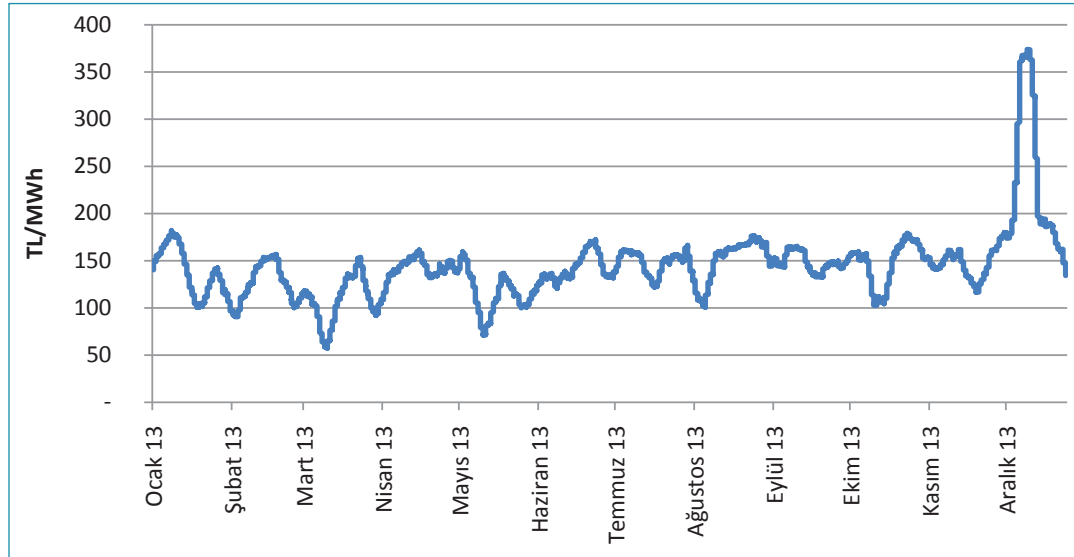
DUY uygulamaları kapsamında 2013 yılı 12 aylık dönemde GÖP ve DGP'de işlem gören talimat miktarlarının talimat türüne göre dağılımı Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16 - DUY Uygulamalarında DGP ve GÖP Toplam Talimat Miktarları (MWh)

	0 Kodlu Talimat Miktarı	1 ve 2 Kodlu Talimat Miktarı
YAL	5.154.340	6.363.551
YAT	4.554.390	6.437.436

YAT talimatlarının hacminde önemli bir değişiklik gerçekleşmezken, YAL talimatlarının hacminde önemli artış gerçekleşmiştir. Yeni piyasa yapısıyla beraber GÖP'te 1 ve 2 kodlu talimatlar verilememektedir.

Grafik 2 - Dengeleme Güç Piyasası Ortalama Fiyatlar

4.2. Doğal Gaz Piyasası Tarifeleri

Doğal gaz piyasası tarifelerine ilişkin düzenlemeler, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak hazırlanan Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği kapsamında yapılmaktadır.

2013 yılında tarifelerin hazırlanması, incelenmesi, değerlendirilmesi, onaylanması ve revizyonu ile etkin bir tarife izleme altyapısı oluşturulması amacıyla, doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren tüzel kişilerden bilgi ve belgeler temin edilerek düzenli bir veri akışı sağlanmış, ayrıca yetkililerle çeşitli toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Gerek tarife düzenlemelerinde şeffaflığın sağlanması, gerekse tarifelerdeki fiyatların rasyonel kriterlere bağlanması amacıyla objektif ve formüllere dayalı bir metodoloji ile fiyatlandırma ve fiyat üst sınır değişimi sistemi uygulanmıştır. Bu kapsamda piyasada faaliyet gösteren şirketlerin tarifeleri, üst sınır ve uygulamaları ayırımıyla izlenmiştir.

4.2.1. İç Tesisat Proje Onay, Kontrolörlük, Test ve İşletmeye Alma İşlemleri Bedelleri

2012 yılı içerisinde 3603 sayılı Kurul Kararı ile dağıtım şirketlerinin iç tesisat proje onay, kontrolörlük, test ve işletmeye alma işlemleri bedelleri üst sınırları belirlenmiştir. İlgili Kurul Kararı ile belirlenen bedellerin 2012-2016 döneminde her yıl üretici fiyatları endeksi ile güncellenmesi de kararlaştırılmıştır. 2013 yılına ilişkin güncellenmiş bedeller Tablo 17’de gösterilmektedir.

Tablo 17 - EPDK Tarafından Belirlenen İç Tesisat Proje Onay, Kontrol, Test ve İşletmeye Alma Üst Bedelleri

SAYAÇ TİPİ	2012 yılı	2013 yılı
G4, G6 (TL/Adet)	21	22
G10, G16, G25 (TL/Adet)	39	41
G40, G65, G100 (TL/Adet)	78	83
G160, G250, G400 (TL/Adet)	118	126
G400 den büyük (TL/Adet)	159	169
Kolon Hattı (TL/Proje)	21	22

4.2.2. Bağlantı Tarifeleri

2012-2016 döneminde uygulanmak üzere 3603 sayılı Kurul Kararı ile dağıtım şirketlerinin bağlantı tarifeleri belirlenmiştir. 2013 yılına ilişkin güncellenmiş bedeller Tablo 18’de yer almaktadır.

Tablo 18 - EPDK Tarafından Dağıtım Şirketleri İçin Belirlenen Bağlantı Tarife Bedelleri

	2012 yılı	2013 yılı
Konut ve ısınma amaçlı doğal gaz kullanan abonelere uygulanacak sayaç dahil abone bağlantı bedeli üst sınırı ilk bağımsız bölüm sayısı (BBS) için	315 TL	335 TL
İlave her 100 m ² ye kadar alan için abone bağlantı bedeli	260 TL artırılır	277 TL artırılır
Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 40’ncü maddesi kapsamında abonelerin yazılı talebi doğrultusunda, dağıtım şirketi tarafından mevcut mekanik sayacın ön ödemeli sayaç ile değiştirilmesi durumunda alınacak bedel	122 TL	130 TL
Mal ve hizmet üretim amaçlı doğal gaz kullanacak abonelerin bağlantıyı sertifika sahibi kişiye yaptırması halinde, dağıtım şirketinin aboneden alacağı bedel	İlk 100 metrelik bağlantı için 260 TL’yi, ilave her metre için 1,7 TL’yi geçemez.	İlk 100 metrelik bağlantı için 260 TL’yi, ilave her metre için 2 TL’yi geçemez.
Güvence bedeli üst sınırları	Kombi için 287 TL/adet, Soba için 287 TL/konut, Merkezi sistem için 287 TL x BBS, Ocak ve/veya şofben için 70 TL	Kombi için 305 TL/adet, Soba için 305 TL/konut, Merkezi sistem için 305 TL x BBS, Ocak ve/veya şofben için 74 TL
Sayaç açma-kapama bedeli üst sınırı	21 TL	22 TL

4.2.3. İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifeleri

2970 sayılı Kurul Kararı ile 2011-2013 yıllarında uygulanmak üzere doğal gaz piyasası iletim ve sevkiyat kontrolüne ait tarifeler belirlenmiştir. Tarifede belirlenmiş olan bedeller ile Kurul Kararı uyarınca 2013 yılı için önceki yılın Aralık ayına göre ÜFE'deki değişim oranıyla güncellenmiş bedeller Tablo 19'da yer almaktadır.

03/10/2013 tarihli ve 4638-1 sayılı Kurul Kararı ile yürürlüğe girmiş olan "Doğal Gaz İletim Lisansı Sahibi Şirketlerin Tarifelerine Esas Gelir Tavanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar" (Metodoloji) kapsamında 2015 yılından itibaren iletim ve sevkiyat kontrolüne ait uzun dönemli tarifeler belirlenecektir.

Tablo 19 - 2013 Yılı EPDK Tarafından Güncellenmiş İletim Tarife Bedelleri

	2970 SAYILI KURUL KARARI	2013-ÜFE İLE GÜNCELLENMİŞ
Giriş 1 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000314	0,000370
Giriş 2 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000313	0,000369
Giriş 3 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000157	0,000185
Giriş 4 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000476	0,000561
Giriş 5 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000339	0,000399
Giriş 6 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000252	0,000297
Giriş 7 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000171	0,000201
Giriş 8 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000522	0,000615
Giriş 9 – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,000522	0,000615
Çıkış – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,005056	0,005954
İhracat Çıkış – Kapasite Bedeli (TL/m ³ /Gün)	0,045088	0,053097
İletim Hizmet Bedeli (TL/m ³)	0,015868	0,018686493
Tarife Süresi	2011-2012-2013	

4.2.4. Depolama Tarifeleri

3791 sayılı Kurul Kararı ile 01/04/2012-31/03/2013 tarihleri arasında uygulanmak üzere Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Silivri Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisleri depolama tarifesinin üst sınırları, müteakip aylarda ÜFE ile güncellenmek üzere; 2013 Nisan ayı için kapasite bedeli 0,089689 TL/Sm³, enjeksiyon bedeli 0,006527 TL/Sm³, geri üretim bedeli 0,001656 TL/Sm³ olarak belirlenmiştir.

4.2.5. Toptan Satış Tarifeleri

3577 sayılı Kurul Kararı ile 01/01/2012 tarihinden itibaren bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar uygulanmak üzere, toptan satış tarifelerinin belirlenmemesi kararlaştırılmıştır.

Bu nedenle, doğal gaz toptan satış fiyatlarının taraflar arasında serbestçe belirlenmesi uygulaması devam etmektedir.

4.2.6. Perakende Satış Tarifeleri

22/12/2011 tarihli ve 3580 sayılı "Doğal Gaz Dağıtım Şirketleri İçin Tarife Hesaplama Usul ve Esasları" (metodoloji) Kurul Kararı ile 3579 sayılı "İhaleli Doğal Gaz Dağıtım Şirketlerinin Varlık Tabanının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar" Kurul Kararı kapsamında 17 adet doğal gaz dağıtım şirketinin (Tablo 20) Baz Varlık Tabanı ve 2012-2016 yılları için sistem kullanım bedeli hesapları hususunda çalışma yapılmış olup, gerekli kurul kararları alınmıştır.

Tablo 20 - 2013 Yılında SKB Hesabı Yapılan Doğal Gaz Dağıtım Şirketleri Listesi

DOĞAL GAZ DAĞITIM ŞİRKETLERİ	LİSANS TARİHİ
ÇİNİGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.	13.01.2004
ÇORDAŞ ÇORLU DOĞALGAZ DAĞITIM A.Ş.	27.01.2004
PALEN ENERJİ DOĞAL GAZ DAĞITIM END. VE TİC. A.Ş.	06.02.2004
İNEGÖL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.	10.02.2004
PALGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.	10.02.2004
AKSA TRAKYA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	23.02.2004
ÇORUM DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.	16.03.2004
AKSA BANDIRMA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	23.03.2004
AKSA BALIKESİR DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	30.03.2004
AKSA SİVAS DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	06.04.2004
AKSARAY DOĞALGAZ DAĞITIM A.Ş.	25.05.2004
KIRGAZ KIRIKKALE-KIRŞEHİR DOĞAL GAZ DAĞITIM PAZ. VE TİC. A.Ş.	04.06.2004
NETGAZ ŞEHİR DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	22.06.2004
SAMGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	06.07.2004
AKSA DÜZCE EREĞLİ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	03.08.2004
AKSA GEMLİK DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.	21.09.2004
ARMAGAZ ARSAN MARMARA DOĞALGAZ DAĞITIM A.Ş.	09.11.2004

4.3. Petrol Piyasası Tarifeleri

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girmesini müteakiben 01/01/2005 tarihinden itibaren serbest fiyat uygulamasına geçilmiştir. Petrol alım satımında fiyatların en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşulları dikkate alınarak oluşturulacağı kabul edilmiştir. Yerli ham petrol için, teslim yeri olan en yakın liman veya rafineride teşekkül eden "Piyasa Fiyatı" fiyat olarak kabul edilmiştir.

Petrol piyasasında tarifeler tabi olduğu işlem açısından dört kategoride ele alınabilir. Bunlar;

- » Onaya Tabi Tarifeler: İletim lisansı kapsamında yürütülen taşıma faaliyetine ilişkin iletim tarifesi ile iletim hatlarıyla bağlantılı depolama tesislerindeki lisanslı depolama faaliyetlerine ilişkin tarifeleri ifade eder.
- » Bildirime Tabi Tarifeler: Kuruma bildirildikten sonra uygulanmaya başlanan, işleme ve iletim hatları ile bağlantılı olmayan lisanslı

depolama faaliyetlerine ilişkin tarifeler ile rafinerici ve dağıtıcı lisans sahiplerinin tavan fiyat tarifelerindeki değişiklikleri ifade eder.

- » Fiyat İlanı: Onay ve bildirim gerektirmeyen, bayilik lisansı sahipleri tarafından akaryakıt istasyonlarında görünür şekilde yerleştirilmiş panolarda, akaryakıt tavan fiyatları olarak ilan edilen fiyatları ifade eder.
- » Fiyat Listesi: İşleme lisansı sahipleri tarafından lisansları kapsamındaki ürünlere ilişkin Kuruma bildirim yapılan ve uygulamaya girmesi sağlanan fiyat listelerindeki değişiklikleri ifade eder.

Dağıtıcıların akaryakıt "depo fiyatları" ile bayilere "tavsiye ettikleri" veya bayiler adına belirledikleri "tavan fiyat" elektronik bildirim ve izlenmesine ilişkin veri tabanı oluşturulmuştur. Veri tabanı, dağıtım şirketlerinin elektronik bildirimleri ile güncellenmektedir. Veri tabanının derlenmesi neticesinde kamuoyuna illere göre

bayi tavan fiyatları ve Kamu İhale Mevzuatı kapsamında, akaryakıt fiyat farkı hesaplamalarında kullanılmak üzere, en yüksek işlem hacimli sekiz şirketin İstanbul Avrupa Yakası ortalama akaryakıt fiyatları ilan edilmektedir.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun fiyat oluşumuna ilişkin 10 uncu maddesinde rafineri ve dağıtıcı şirketler ile ilgili olarak “Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesinde; piyasa payları piyasanın yaklaşık %90'nına sahip olan piyasa aktörlerinden rafinerici lisansı sahibi Türkiye Petrol Rafineri A.Ş. (TÜPRAŞ) ve dağıtıcı lisansı sahiplerinin piyasa payları itibariyle fiyatlandırma uygulamaları;

- » Fiyat oluşumu,
- » Ülkemizdeki akaryakıt fiyatları,
- » Bu fiyatların yıllar itibariyle değişimi,
- » Türkiye dağıtım ve bayi paylarının değişimi,
- » Fiyat hareketlerinin tüketicilere yansıtılması,
- » En yakın erişilebilir dünya serbest piyasasında oluşan fiyatlar ile Türkiye-AB karşılaştırmaları,

çerçevesinde incelenmektedir.

Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliği kapsamında bilgi sisteminin fiyatlara ilişkin bölümünün yönetilmesi işlemleri yapılmakta, fiyat bildirimleri takip edilmekte, gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanmakta, şirketlerin fiyat bildirim noktalarının sistem üzerinden tanımlanması ve değiştirilmesi işlemleri yürütülmektedir.

Bilgi sistemi üzerinden yurtiçi fiyatların takibinin yapılmasının yanısıra, Platts aboneliği kapsamın-

da Akdeniz piyasası başta olmak üzere ham petrol (Brent dated) ve benzin, motorin, fuel oil türleri, gazyağı, jet yakıtı gibi ürün fiyatlarının FOB ve CIF fiyatları, Avrupa Birliği ülkelerinin vergili ve vergisiz akaryakıt bayi satış fiyatları gibi yurtdışı fiyat hareketleri de takip edilmektedir. Elde edilen verilerden raporlar üretilmekte, tavan fiyat belirlenmesi sürecinde olduğu gibi dağıtıcı ve rafinerici lisansı sahiplerinin en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa fiyat oluşumu kapsamında fiyat hareketlerini izlemek üzere analizlerde kullanılmaktadır.

Takip edilen fiyatlar 2103 yılı Petrol Piyasası Sektör Raporunda ayrıntılı olarak yer almaktadır.

4.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Fiyatlar

5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu, LPG alım satımında fiyatların, erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşmasını öngörmektedir. Kanuna göre, rafinericiler ve dağıtıcılar, lisansları kapsamında yaptıkları piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatları, erişilebilir dünya serbest piyasalarındaki fiyat oluşumunu dikkate alarak, tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirirler.

Bu kapsamda rafineriler ve dağıtıcıların, lisansları kapsamında yaptıkları piyasa faaliyetlerine ilişkin vermiş oldukları tavan fiyat bildirimleri dikkate alınarak yurtiçi LPG fiyatlarındaki gelişmeler düzenli olarak izlenmiştir. Düzenli olarak Kuruma verilen bildirimlerin yanı sıra otogaz fiyatları üzerine kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz LPG piyasasındaki fiyatlardaki gelişimler AB ülkelerindeki fiyat hareketleri ile karşılaştırılmış, piyasaya ilişkin gerekli görülen diğer parametreler dikkate alınmıştır. Ayrıca Kurum piyasaya yönelik incelemelerine sürekli olarak devam etmektedir.

5. PİYASA İZLEME ve GÖZETİM

Bu bölümde Elektrik, Doğal Gaz, Petrol ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları piyasalarında yürütülen piyasa izleme ve gözetim faaliyetleri yer almaktadır.

5.1. Elektrik Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri

5.1.1. Elektrik Üretim-Tüketim Durumu

Fiili değerlere göre 2013 yılında Türkiye toplam elektrik enerjisi üretimi 239,3 milyar kWh olarak; yurtiçi toplam elektrik enerjisi talebi (brüt talep) ise 245,5 milyar kWh olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılı elektrik enerjisi talebi 2012 yılına göre % 1,5 oranında artmıştır (Tablo 21).

2013 yılında önceki yıla kıyasla elektrik enerjisi ithalatı %27,3 oranında artmış, ihracat ise %58 oranında azalmıştır. Elektrik enerjisi ihracatının elektrik enerjisi üretimine oranı %0,5; elektrik enerjisi ithalatının brüt talebe oranı ise %3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Elektrik enerjisi üretimi, ithalatı ve brüt tüketiminin aylara göre dağılımı Tablo 22’de verilmiştir.

Tüketim verileri aylık ve 12 aylık hareketli ortalamalar bazında incelendiğinde, brüt elektrik enerjisi talebindeki daralmanın 2010 yılı itibarıyla tamamen bittiği ve 2011 yılının özellikle ilk ve son çeyreklerinde bir önceki yıla göre tüketim artışının çok yüksek gerçekleştiği, ancak 2012 yılında bu artışta azalma yaşandığı görülmektedir. 2013 yılında ise talep artışı biraz daha yavaşlayarak %1,5 seviyesine inmiştir (Grafik 3).

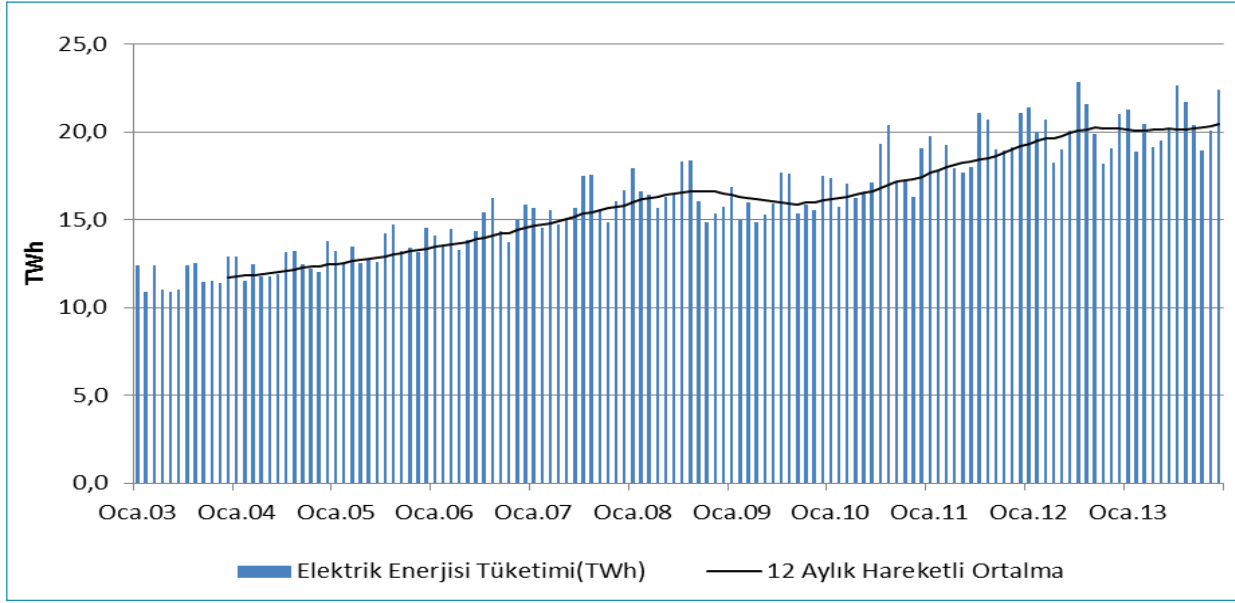
Tablo 21 - Yıllar İtibariyle Elektrik Üretim-Tüketim Durumu

	Birim	2011	2012	Değişim	2013	Değişim
Kurulu Güç	MW	52.911	57.058	7,8%	64.044	12,2%
Üretim	GWh	229.395	239.101	4,2%	239.3	0,1%
İthalat	GWh	4.555	5.827	27,9%	7.425	27,3%
İhracat	GWh	3.644	2.953	-19,0%	1.235	-58,4%
Tüketim	GWh	230.306	241.974	5,1%	245.5	1,5%

Tablo 22 - 2013 Yılı Elektrik Enerjisi Genel Görünümü

Aylar	Üretim(GWh)	İthalat(GWh)	İhracat(GWh)	Tüketim(GWh)
Ocak	20.660	716	101	21.275
Şubat	18.287	628	73	18.842
Mart	19.903	573	12	20.464
Nisan	18.637	506	4	19.139
Mayıs	19.058	455	1	19.512
Haziran	19.735	449	52	20.133
Temmuz	22.175	584	111	22.649
Ağustos	21.221	625	148	21.698
Eylül	19.888	582	111	20.359
Ekim	18.466	700	202	18.965
Kasım	19.495	763	197	20.062
Aralık	21.767	844	224	22.387
Toplam	239.293	7.425	1.235	245.484

Grafik 3 - 2003-2013 Yılları Arası Elektrik Enerjisi Tüketimi (TWh)

Brüt elektrik enerjisi talebi %1,5 oranında artarken puant talep de %1,97 oranında azalmıştır. 2013 yılının puant talebi 38.274 MW olarak 29/08/2013 günü saat 14.20’de; en düşük yük talebi ise 20.014 MW olarak 15 Ekim günü saat 19.10’da kaydedilmiştir. Türkiye elektrik enerjisi tüketiminin en yüksek olduğu 19/12/2013 tarihinde ise toplam 762 milyon kWh; en düşük tüketimin olduğu 15/10/2013 tarihinde ise toplam 410,9 milyon kWh elektrik enerjisi tüketilmiştir. Bu değerler bir önceki yıla göre sırasıyla % -4,7’lük ve % 3,2’lik oranlara karşılık gelmektedir.

2013 yılında Türkiye toplam elektrik enerjisi üretiminin %26,3’ü mevcut sözleşmesi bulunan üretim tesislerinden, %33,4’ü kamu üretim tesislerinden sağlanmıştır. Özel sektör tarafından işletilen üretim tesislerinin 2013 yılında üretime katkıları büyüklüğüne göre;

- » Özel sektör üretim şirketi santralleri %35,1
- » Yap-İşlet modeli kapsamındaki santraller %18,5
- » Otoprodüktör santralleri %5,2
- » Yap-İşlet-Devret modeli kapsamındaki santraller %5,7

- » İşletme Hakkı Devri modeli kapsamındaki santraller %2,1

olarak sıralanmaktadır. Bu çerçevede adı geçen grupların 2013 yılı üretimleri GWh olarak Tablo 23’te gösterilmektedir.

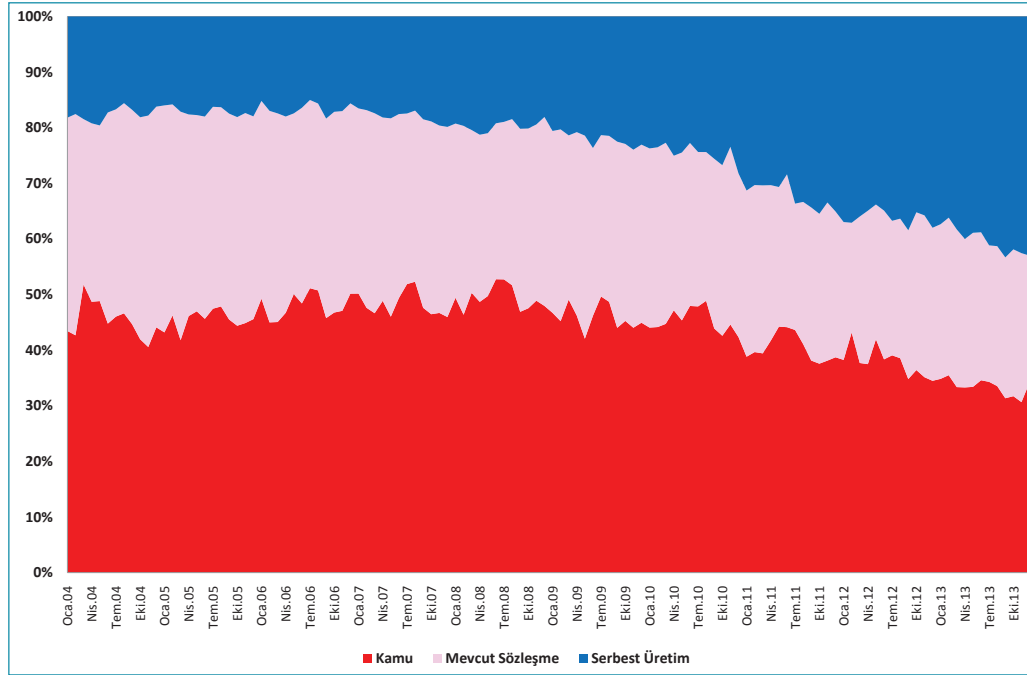
Tablo 23 - 2013 Yılı Üreticilerin Elektrik Üretim Miktarları

Üreticiler	Üretim(GWh)
Serbest Üretim Şirketleri	83.922
EÜAŞ	66.040
Yap İşlet	44.231
EÜAŞ Bağlı Ortaklıkları	13.957
Yap İşlet Devret	13.524
Otoprodüktörler	12.436
İşletme Hakkı Devri	5.182
Toplam	239.293

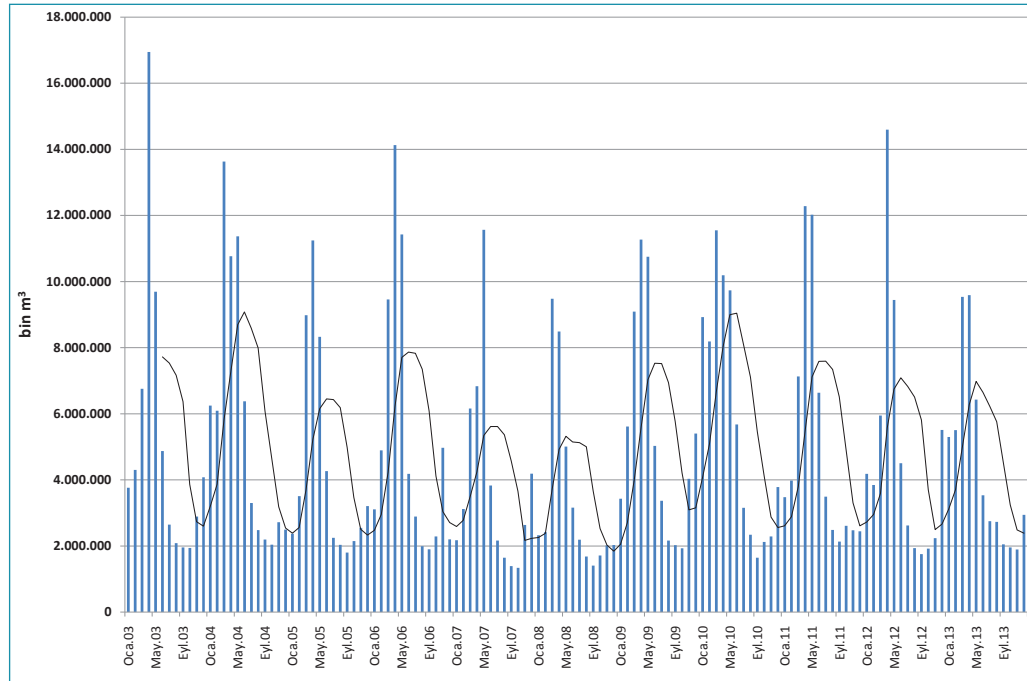
Grafik 4’te de görüleceği üzere, yıllara göre serbest üretimin payı tedricen artmıştır.

2013 yılında elektrik enerjisi üretiminin %43,8’i doğal gazdan; %24,7’si hidrolik kaynaklardan; %14’ü taşkömürü ve linyitten; %12,3’ü ithal

Grafik 4 – Elektrik Üretim Payları Değişimi

Grafik 5 - Su Gelirleri

kömürden; %3,1'i rüzgardan; %0,6'sı jeotermalden ve %1,5'i ise diğer kaynaklardan üretilmiştir.

Su gelirleri için 12 aylık ortalamalar incelendiğinde, 2003-2009 yıllarında tedrici bir azalmanın gerçekleştiği, 2010 yılında ise 2003 yılındaki sevi-

yeye tekrar ulaşıldığı görülmektedir. 2011 yılında bir düşüş kaydedilmiş ve 2012 yılında bu düşüşten sonra bir miktar artış yaşanmıştır. 2013 yılında su gelirlerindeki düşüş devam etmiş ve 2012 yılına göre yaklaşık %7 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir (Grafik 5).

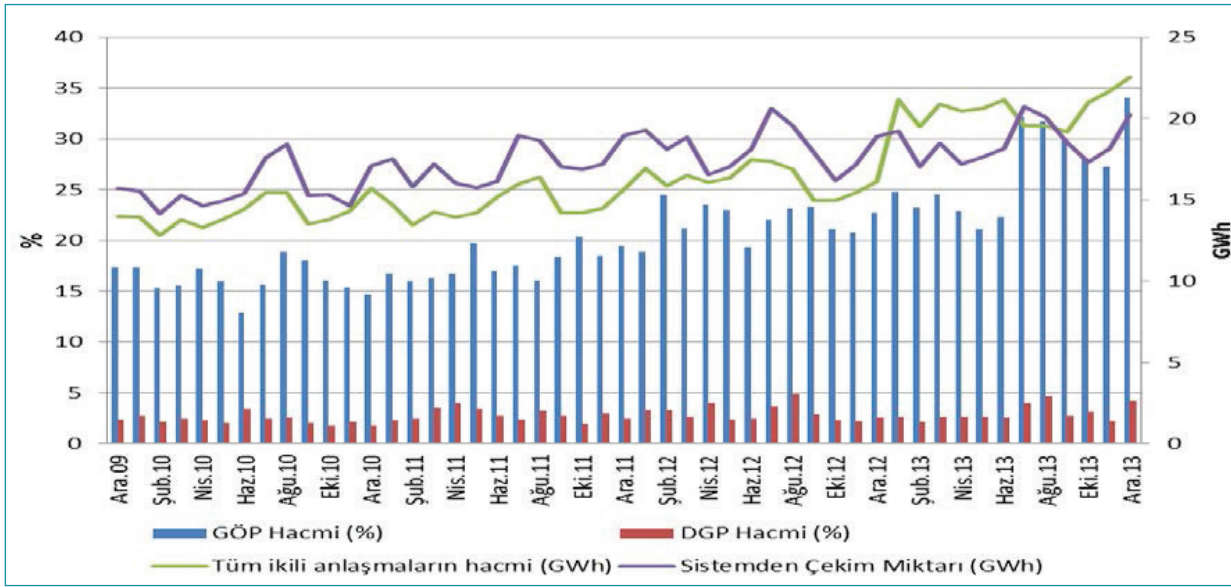
5.1.2. Piyasa Hacimleri ve Katılımcılar

Piyasada işlem gören hacmin dağılımı aşağıdaki şekilde yer almaktadır. Grafik 6’da görüldüğü üzere sistemden çekilen enerjinin %80 ile %90’ı ikili anlaşmalar vasıtasıyla ticarete konu edilmektedir. GÖP’de işlem gören enerji miktarının oranı %15 ile %25 arasında değişmektedir. DGP’de dengelenen enerjinin oranı ise yaklaşık %2 ile %5 arasında değişmektedir ve önceki yıl-

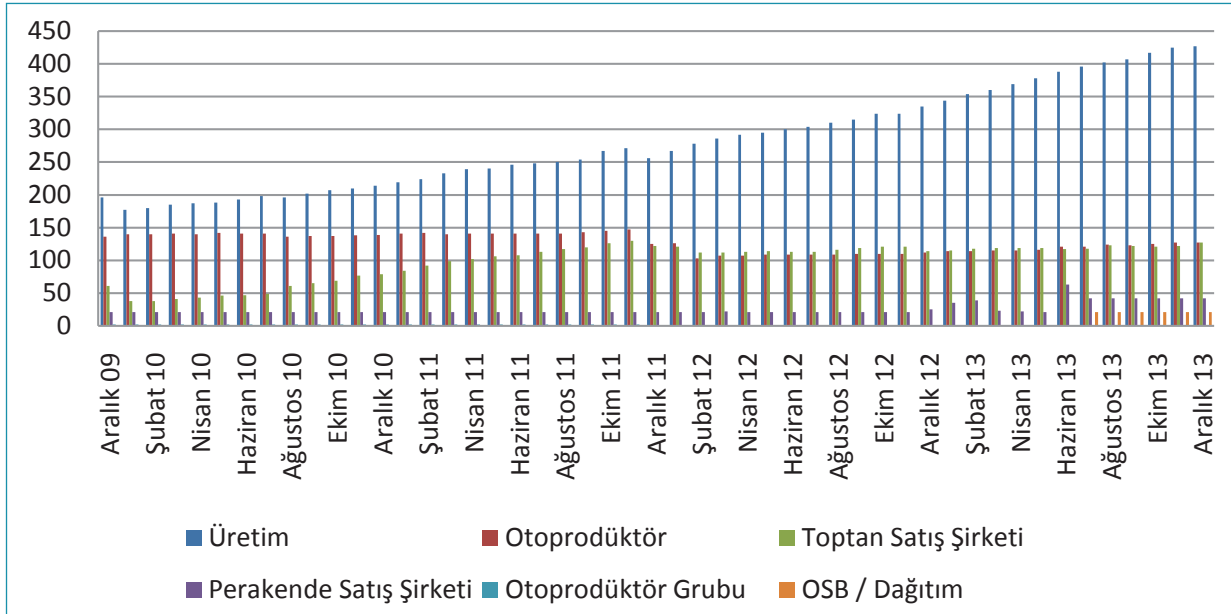
lara göre önemli bir değişim göstermemektedir. Yeni piyasa yapısına geçilmesi ile beraber ortalama GÖP hacminde bir artış gerçekleşmiştir.

PMUM’a kayıtlı katılımcı sayısı toplamda artış göstermektedir (Grafik 7). Aralık 2013 itibariyle üretici sayısı 427, otoprodüktör sayısı 127, toptan satış şirketi sayısı 127 ve perakende satış şirketi sayısı 42’dir. Tüm lisans türlerinde geçtiğimiz seneye göre artış görülmüştür. Bu durum

Grafik 6 - Toptan Satış Piyasası Hacminin Gelişimi

Grafik 7 - PMUM’a Kayıtlı Katılımcı Miktarının Gelişimi

piyasada rekabetin gelişmesi açısından olumlu kabul edilmektedir.

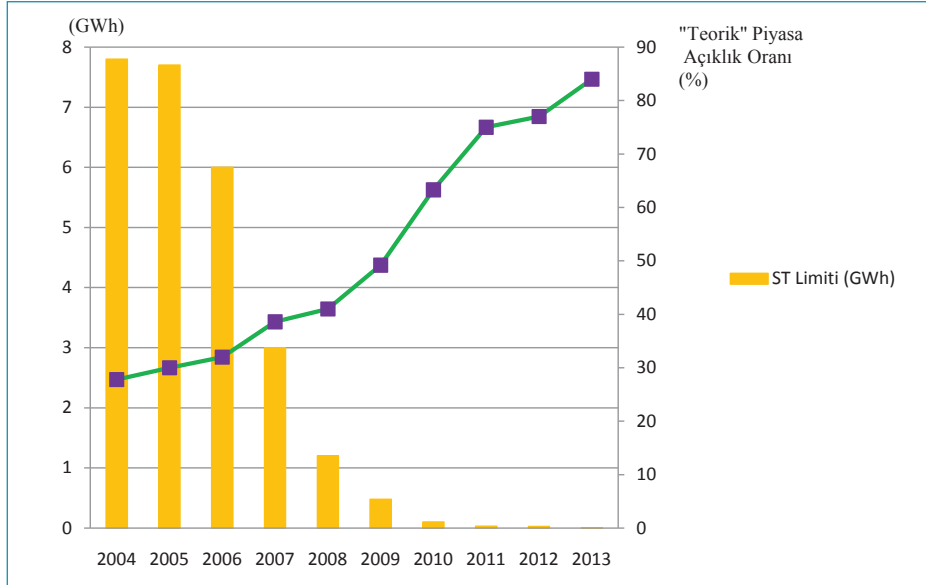
5.1.3. Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Uygulaması

4628 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin altıncı fıkrasının (b) bendinde, "Her yılın Ocak ayının sonuna kadar, serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak" Kurulun görevleri arasında sayılmaktadır. Elektrik Piyasası Serbest Tüketici

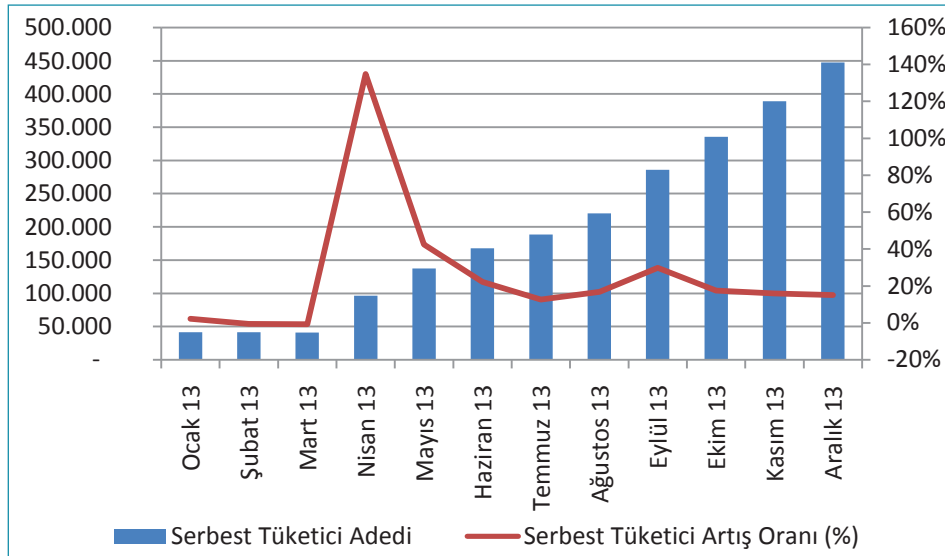
Yönetmeliği'nin 10 uncu maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılan çalışma sonucunda 24/01/2013 tarihli ve 4250 sayılı Kurul Kararı ile 2013 yılı için serbest tüketici limitinin 5 bin kWh olarak uygulanmasına karar verilmiştir. Belirlenen bu limite karşılık gelen teorik piyasa açıklık oranı %84 olarak hesaplanmıştır. Yıllar itibarıyla serbest tüketici limiti ve karşılık gelen piyasa açıklık oranı Grafik 8'de verilmiştir.

Serbest tüketici sayısının 2013 yılı içerisindeki gelişimi ise Grafik 9'da gösterilmektedir.

Grafik 8 - Serbest Tüketici Limiti ve Piyasa Açıklık Oranı

Grafik 9 - 2013 Yılı Serbest Tüketici Tüketimleri

2013 yılı için 5 bin kWh olarak belirlenen serbest tüketici limitine göre hesaplanan teorik piyasa açıklık oranının %84 olmasına rağmen, elektrik sektörünün rekabete açık kısmının, arz tarafında üretimler baz alındığında 2013 yılı sonu itibariyle tüm piyasanın %40,3'ünü oluşturduğu görülmektedir.

5.2. Doğal Gaz Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri

5.2.1. Türkiye Doğal Gaz Piyasası

1970'lerde kullanımına başlanan, enerji talebindeki artışa paralel olarak sahip olduğu avantajlar nedeniyle kullanım oranı ve kullanım alanları gittikçe artan doğal gazın, mevcut ve potansiyel kullanımının karşılanmasında yurt içi rezerv ve üretim miktarlarının yetersiz kalması, Türkiye için doğal gaz tedarikinde ithalatı zorunlu bir tercih kılmaktadır.

2013 yılı, toplam doğal gaz ithalatı 45.269 milyon m³, toplam doğal gaz üretimi ise 537 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir (Tablo 24).

2013 yılında toplam doğal gaz ulusal tüketim miktarı 45.918 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir. İthal edilen doğal gazın %22'si özel sektör tarafından, %78'i ise BOTAŞ tarafından gerçekleştirilmiştir. İthalatın %13'ü LNG formunda gerçekleştirilmiştir.

Doğal gaz tüketimi 2009 yılına kadar sürekli olarak artmıştır. 2009 yılında ekonomik krizin etkisiyle ulusal doğal gaz tüketimi 2008 yılına göre %4,8 oranında azalmıştır. Ekonomik krizin etkilerinin azalmasına bağlı olarak 2009 yılından itibaren doğal gaz tüketimi yeniden artış trendine girmiştir. 2013 yılındaki tüketim miktarı 2012 yılına göre %1,5 artış göstermiştir.

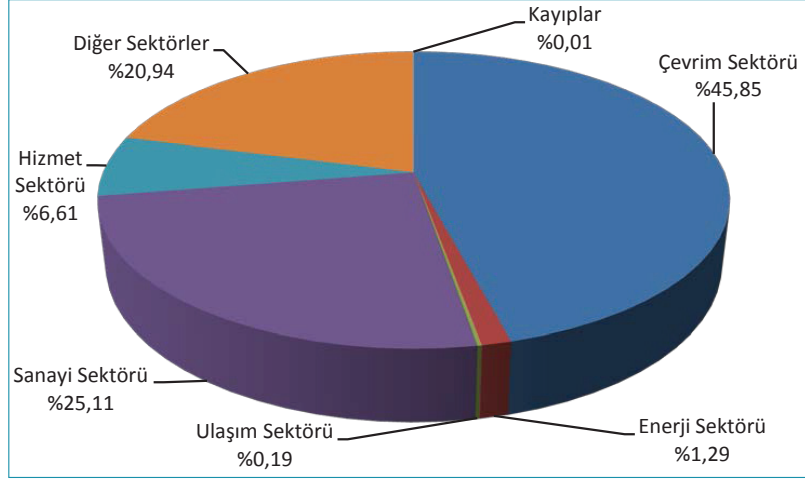
2013 yılı ulusal doğal gaz tüketiminin sektörel dağılımında en büyük pay % 45,8 ile çevrim sektöründe (elektrik santralleri) olup, bunu %25,1 ile sanayi sektörü, %20,9 ile diğer sektörler (mesken, tarım ve hayvancılık vd.) takip etmiştir. (Grafik 10).

Yerli doğal gaz kaynaklarının istikrarlı bir artış eğiliminde olan tüketim miktarını karşılamadaki yetersizliğine ve bunun doğrudan sonucu olan

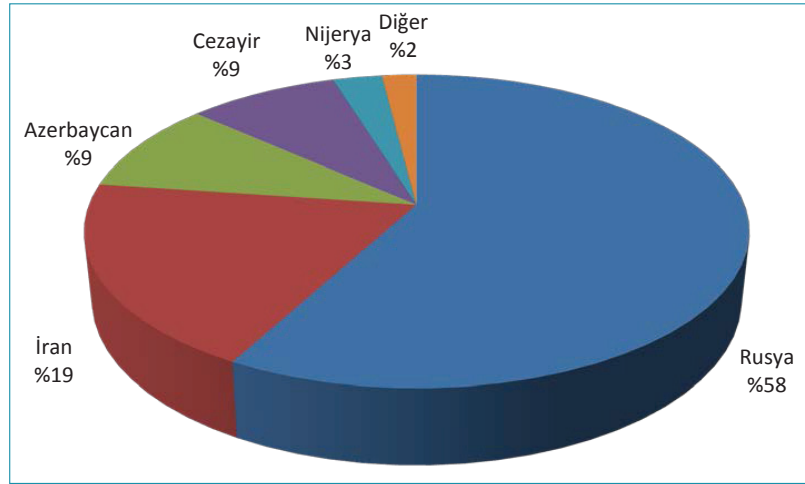
Tablo 24 - 2013 Yılı Aylara Göre Üretim İthalat Durumu (Milyon m³)

	ÜRETİM	İTHALAT
OCAK	46,26	4.536,21
ŞUBAT	43,17	4.095,23
MART	48,15	3.889,33
NİSAN	44,21	3.447,54
MAYIS	42,20	3.512,94
HAZİRAN	42,30	3.143,21
TEMMUZ	44,47	3.404,38
AĞUSTOS	41,43	3.268,74
EYLÜL	43,37	3.526,97
EKİM	45,56	3.545,24
KASIM	48,44	3.936,82
ARALIK	47,79	4.962,36
TOPLAM	537,36	45.268,98

Grafik 10 - 2013 Yılı Sektörel Doğal Gaz Tüketim Payları (%)

Grafik 11 - 2013 Yılı Kaynak Ülkeler Bazında Türkiye Doğal Gaz İthalatı (%)

ithalat bağımlılığına karşın, zengin doğal gaz rezervlerine sahip ihracatçı ülkelere yakın olan Türkiye'nin, gerek boru gazı gerekse LNG alımını kolaylaştırıcı coğrafi yapısı itibarıyla yabancı arz kaynaklarına ulaşmada avantajlı bir konuma sahip olduğu söylenebilir de, mevcut koşullar çerçevesinde ithalatın ağırlıklı olarak gerçekleştirildiği ülke %58 ile Rusya Federasyonu'dur (Grafik 11).

5.3. Petrol Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri

5.3.1. Türkiye Petrol Piyasası

Türkiye petrol piyasasına ilişkin istatistikler 2013 yılı Petrol Piyasası Sektör Raporunda ayrıntılı olarak yer almaktadır.

5.3.2. Petrol Piyasası Bilgi Sistemi

Petrol Piyasası Bilgi Sistemi aracılığıyla yapılan bildirimlerin büyük bir çoğunluğu elektronik imza ile yapılmaktadır. Bildirimler vasıtası ile edinilen veriler derlenerek aylık ve yıllık sektör raporları hazırlanmakta olup, Kurum internet sayfasında yayımlanmaktadır. Bildirimlerin zamanında veya hiç yapılmadığı, mevzuatla belirtilen nicel kısıt ve yükümlülüklerle uyulup uyulmadığı izlenmektedir.

5.3.3. Ulusal Marker

Ülkemiz petrol piyasasında dolaşımda olan akaryakıtın, piyasaya yasal yollardan girip girmediğinin tespit edilerek, kaçak ve standart dışı ürün

satışının önlenmesi amacıyla 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 18 inci maddesi uyarınca, ulusal marker uygulaması 01/01/2007 tarihinde başlamıştır.

Ulusal marker ve ulusal marker ile işaretlenen akaryakıt içerisindeki ulusal marker oranını ölçen kontrol cihazları, Kurum ile TÜBİTAK arasında 17/03/2006 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü kapsamında TÜBİTAK tarafından üretilmektedir. Ulusal marker, akaryakıtta ulusal marker eklemekle yükümlü lisans sahiplerine Kocaeli/Gebze'de TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü'nde teslim edilmektedir. Diğer taraftan, ilgili lisans sahiplerince ulusal marker ile işaretlenen akaryakıtın Kurumca belirlenen şart ve miktarda ulusal marker içerecek şekilde işaretlenip işaretlenmediğini kontrol etmek için TÜBİTAK tarafından özel konsantrasyon ölçüm cihazları üretilmiş ve bu cihazlar Kurumca belirlenen lisans sahiplerine teslim edilmiştir.

01/01/2007 tarihi itibarıyla benzin, motorin ve biodizel türlerine; yurt içi piyasaya giriş noktaları olan rafineri çıkışında, gümrük girişinde veya ilk defa ticari faaliyete konu edileceği diğer tesislerde olmak üzere rafinerici, dağıtıcı ve ihrakiye teslim lisansı sahipleri tarafından Kurumca belirlenen 8 ppm (0,008 Litre Marker/1000 Litre) oranında ulusal marker eklenmektedir. Ulusal marker ekleme işleminin, ilgili lisans sahipleri tarafından yukarıda belirtilen tesislerde kurulan otomatik dozaj kontrollü enjeksiyon sistemleri aracılığıyla yapılması gerekmektedir. Ulusal markerle işaretlenen akaryakıtın, ekleme işlemi sonrasında Kurumca belirlenen konsantrasyon aralığına ulaşmış olmadığı lisans sahiplerine teslim edilen cihazlarla tespit edildikten sonra yurt içi piyasaya arz edilmektedir.

Uygulamanın başlamasından bu yana ilgili lisans sahiplerine teslim edilen ilgili lisans sahiplerince kullanılan ulusal marker ve işaretlenen akaryakıt miktarları 2013 yılı Petrol Piyasası Sektör Raporu'nda yer almaktadır. .

İlgili lisans sahipleri tarafından Kurumca belirlenen şart ve seviyede marker eklendikten sonra yurt içine pazarlanan akaryakıtın ikmal zincirinin herhangi bir noktasında denetimler kapsamında kontrolü ise TÜBİTAK tarafından üretilen 500 adet "Ulusal Marker Saha Kontrol Cihazı" ile yapılmaktadır. Petrol piyasasında serbest dolaşımda bulunan akaryakıtın denetimleri Kurum ile İçişleri Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanan işbirliği protokolleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan, 15/10/2007 tarihli ve 26671 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2007/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca, kamu kurum ve kuruluşlarının yaptığı akaryakıt alımlarında benzin, motorin ve biodizel türlerinin toplu olarak alıcı idarenin tank veya deposuna teslimi esnasında ulusal marker kontrolü yapılmaktadır. Ulusal marker kontrolü, akaryakıtın alıcı idare tarafından teslim alınmasından önce, idarenin talebi üzerine Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı'nın merkez veya taşra teşkilatlarınca yapılmaktadır.

29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile fuel oil türleri ulusal markerin ekleneceği akaryakıt türleri kapsamından çıkarılmış, nafta ve gazyağı türlerine ise 01/07/2013 tarihinden itibaren ulusal marker ekleneceği düzenlenmiştir. Bu çerçevede, 01/07/2013 tarihinden itibaren nafta ve gazyağı türleri de ulusal marker ile işaretlenmek suretiyle piyasaya sunulmaya başlanmıştır.

Ulusal marker uygulaması neticesinde, ülke içerisinde yasal olarak serbest dolaşıma giren akaryakıt ile yasal olmayan akaryakıt ayrıştırılarak, ürün ikmal zincirinin her aşamasında ürün kalite denetimi yapılabilmekte ve kaçak akaryakıtın yurt içinde piyasaya arzı ve standart dışı akarya-

katın diğer akaryakıt ile karıştırılarak piyasaya sunulması engellenmektedir. Böylece piyasaya arz edilen akaryakıtın dolaylı olarak standartlara uygun olması da sağlanabilmektedir.

5.3.4. İstasyon Otomasyon Sistemi

Petrol Piyasası Kanunu'nun 7 nci maddesinin yedinci fıkrasında yer alan "Dağıtıcı lisansı sahipleri, Kurum tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak petrol satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurar ve uygular." hükmü çerçevesinde Kurumca gerekli çalışmalar yapılmış ve 06/07/2007 tarihli ve 26574 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 27/06/2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararı alınmıştır. Söz konusu Kurul Kararının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde bulunan "Akaryakıt istasyonlarında stok hareketleri ve akaryakıt alım satım işlemlerinin elektronik ortamda, günlük olarak izlenebilmesine yönelik bir istasyon otomasyon sistemi kurar. Merkez bağlantısı olan istasyon otomasyon sistemi ile bayilerindeki akaryakıt alım satım hareketlerini izler ve raporlar. Kayıt dışı ikmal ve satış tespit edilmesi halinde Kurumu derhal bilgilendirir." hükmü gereği otomasyon sistemleri kurma ve uygulama yükümlülüğü dağıtıcı lisansı sahiplerine verilmiştir. Söz konusu yükümlülük akaryakıt istasyonları için 30/06/2011; sabit köy pompaları ve tarımsal amaçlı satış tankerleri için 30/09/2011 tarihinde başlamıştır.

Bayi otomasyon sistemi ile dağıtıcı lisansı sahiplerinin bayilerini etkin olarak izlemesi ve bu sayede kaçak akaryakıt hareketlerinin önlenmesi, dağıtıcı lisansı sahiplerinin marka güvenilirliğinin artırılması, sektör ile Kurum arasında etkin veri alışverişinin sağlanması ve Kurumun anlık olarak bayiler üzerinden yapılan akaryakıt hareketlerini izleyebilmesi amaçlanmaktadır. Bayi otomasyon sistemi sayesinde dağıtıcı lisansı sahipleri bayilerindeki akaryakıtla ilişkin (alış-satış, stok, fiyat vb) tüm hareketleri elektronik ortamda izleyip, verileri kendi veri tabanlarında tutma olanağına

sahip olmuştur. Dağıtıcı lisansı sahipleri kayıt dışı ikmal ve satış tespit etmesi durumunda Kurumu derhal bilgilendirmekle yükümlüdür.

Ayrıca 19/09/2013 tarihli ve 4614/11 sayılı Kurul Kararı ile 1240 sayılı Kurul Kararında birçok değişikliğe gidilmiştir. Bu kapsamda, dağıtıcı lisansı sahiplerine tescilli markası altında piyasaya sunulan akaryakıtla ilişkin kalite kontrol izlemesini etkin biçimde yapması ve bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurup uygulaması ile ilgili olarak daha detaylı yükümlülükler getirilmiştir. Bu kapsamda dağıtıcı lisansı sahiplerinin bayilerine otomatik uyarı/ikaz sistemini kurması ve 1240 sayılı Kurul Kararındaki koşulları da göz önüne alarak satışların, tank durumlarının ve stokların sürekli ve düzenli olarak kontrol edilmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Akaryakıt istasyonunda bulunan sisteme izinsiz müdahalede bulunulduğunun anlaşılması halinde, dağıtıcı lisansı sahibinin yerinde tutanak düzenleyerek bayiye akaryakıt ikmalini durdurması ve derhal 5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli kurumlara başvurması hüküm altına alınmıştır. Bunlara ilaveten, dağıtıcı lisansı sahipleri, istasyon otomasyon sistemi çerçevesinde bayilerini izledikleri merkezi sistemi kesintisiz olarak Kurumun anlık erişimine sunmakla mükelleftir. Kurumun anlık erişimine sunulacak olan sistem aracılığıyla Türkiye'nin her yerindeki her bayinin tank dolumu, satışı, stok durumu gibi verilere ulaşılması amaçlanmaktadır. Dağıtıcı lisansı sahiplerinin bu sistemler ile kendi bayilerini denetlerken Kurumun da dağıtıcı lisansı sahiplerini ve aynı zamanda bayilik lisansı sahiplerini izlemesinin, sistemin verimliliğini arttıracığı ve kaçak akaryakıt satışını engelleyeceği değerlendirilmektedir.

2013 yılında petrol piyasasında uygulamaya konan bir diğer önemli yenilik ise dağıtıcılardan sağlanan bayi güncel akaryakıt pompa fiyatlarının, akıllı telefon uygulamalarınca kullanılabilirliğinin sağlanmasıdır.

5.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası İzleme ve Gözetim Faaliyetleri

5.4.1. Türkiye Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası

LPG piyasasına ilişkin ayrıntılı istatistikler 2013 yılı LPG Piyasası Sektör Raporu'nda yer almaktadır.

5.4.2. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Bilgi Yönetim Sistemi

5307 sayılı Kanun ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Lisans Yönetmeliği ile düzenlenen bildirim yükümlülükleri çerçevesinde, bildi-

rimler, bildirim yükümlüsü gerçek ve tüzel kişilerce elektronik imza ile LPG Bilgi Yönetim Sistemi aracılığıyla yapılmaktadır. İzleme faaliyetleri kapsamında 2013 yılı içerisinde Kuruma yapılan bildirimler üzerinden dağıtıcı ve rafinerici lisansı sahibi tüzel kişilerin LPG piyasası faaliyetlerinin takibi yapılmış, elde edilen veriler raporlanarak kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu çerçevede, LPG piyasasına ilişkin veriler aylık periyotlarla kamuoyuna açıklanmış ve piyasa rakamları Kurum internet sitesinde yayımlanmıştır.

6. DENETİM

Kurum, 4628, 4646, 5015, 5307 ve 6446 sayılı kanunlar kapsamında; enerji piyasalarında denetimin sağlanması ile yükümlüdür. Bu çerçevede elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarında yapılacak denetimler ile ön araştırma ve soruşturmalarda izlenecek usul ve esaslar hakkında çıkarılan dört ayrı yönetmelikle denetim ve soruşturmaların nasıl yapılacağı belirlenmiştir.

Kurul, re'sen veya kendisine intikal eden ihbar veya şikayetler üzerine, piyasada faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemleri nedeniyle, doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verebilmektedir.

Kurum, piyasa faaliyetlerini kendi personeli veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel denetim kuruluşlarından hizmet alımı yoluyla denetime tâbi tutmaktadır.

“Petrol Piyasası ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimlere İlişkin İşbirliği Protokolleri” kapsamında ilgili kuruluşlar tarafından Kurum adına yürütülen denetim çalışmaları 2013 yılında da yoğun bir şekilde devam etmiştir.

6.1. Elektrik Piyasası Denetim Faaliyetleri

Elektrik piyasasında gerçekleştirilen denetimler ve soruşturmalar neticesinde 6446 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi kapsamındaki yaptırım ve cezalar uygulanmaktadır.

Kurum tarafından 2013 yılında elektrik piyasasında; 44 adet lisans sahibi hakkında soruşturma yapılmış olup, 2 adet üretim lisansı sahibi şirket ile 1 adet OSB dağıtım ve 4 adet dağıtım lisansı olmak üzere 7 şirkete toplam 2.744.373 TL idari para cezası uygulanmıştır. Bunun yanında 37 adet lisans sahibi de mevzuata uymaları hususunda ihtar edilmiştir.

Kurum tarafından yetkilendirilen bağımsız denetim şirketleri tarafından da elektrik piyasalarına ilişkin olarak yapılan denetimler devam etmiştir. Bu kapsamda, elektrik piyasasında 272 şirket denetlenmiş ve denetleme raporları Kuruma sunulmuştur.

Afyon, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Uşak illerinde, ED/874-43/699 numaralı dağıtım lisansı kapsamında elektrik dağıtım faaliyeti sürdürmekte olan Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (Osmangazi EDAŞ) ve aynı illerde EPS/4207-11/2507 numaralı perakende satış lisansı kapsamında elektrik perakende satış faaliyeti sürdürmekte olan Osmangazi Elektrik Perakende Satış A.Ş. (Osmangazi EPSAŞ) hakkında Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) tarafından 30/07/2013 tarihli ve 1243 sayılı yazıyla Kuruma başvuruda bulunulmuştur. Söz konusu başvuruda: Mevcut Enerji Satış Anlaşması (ESA)'nın 6 ncı maddesinde alıcının vadesi gelmiş bir ödemeyi yapmaması ve/veya anlaşmanın 13 üncü maddesi kapsamında gerekli teminatı sağlamaması halinde Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Bildirimi yapıp/yapmama yetkisinin satıcıya ait olduğunun hükmüne bağlandığı; ancak ikili anlaşma bildirimine askıya alınması durumunda Afyon, Bilecik, Eskişehir, Kütahya ve Uşak illerinde aydınlatma, sanayi, endüstri, konut ve işyerleri, bölgede konumlu güvenlik ve asayiş birimleri, tüm kamu ve özel birimlerin elektrik ihtiyaçlarının kesintiye uğratılmasının neden olacağı ekonomik ve sosyal etkiler ile piyasaya olası etkileri de dikkate alınarak ESA'nın uygulanmasının askıya alınması konusunda TEİAŞ/PMUM'a herhangi bir bildirimde bulunulmadığı; adı geçen şirketlerin satış ve devrinin gündeme gelmesi halinde TETAŞ alacaklarının tahsili riskini arttıracığının düşünüldüğü, ancak şirketlerin borçlarının miktarı ile teminatlarının da bulunmadığı göz önünde alındığında TETAŞ açısından kontrol edilemez bir durumla karşı karşıya kalındığı belirtilmiş ve ESA'nın uygulanmasının askıya alınması hususunda takip edilecek yolun Kurumca değerlendirilerek bildirilmesi talep edilmiştir.

Kurum tarafından anılan yazı üzerine inceleme başlatılmış ve yapılan tespitler çerçevesinde alınan 01/08/2013 tarihli ve 4524 sayılı Kurul Kararı ile Osmangazi EDAŞ ile Osmangazi EPSAŞ'ın mevcut yönetim kurulu üyelerine tedbiren görevden el çektilmiş ve yerlerine atama yapılmıştır.

6.2. Doğal Gaz Piyasası Denetim Faaliyetleri

Doğal gaz piyasasında; 43 adet lisans sahibi hakkında soruşturma yapılmış olup, 2 adet lisans sahibi şirkete toplam 1.725.888 TL idari para cezası uygulanmış, 41 adet lisans sahibine de ihtarda bulunulmuştur.

Bağımsız denetim şirketleri tarafından doğal gaz piyasalarına ilişkin olarak yapılan denetimler kapsamında ise, 140 şirket denetlenmiş ve denetim raporları Kuruma sunulmuştur.

6.3. Petrol Piyasası Denetim Faaliyetleri

Petrol piyasası denetimleri, piyasada faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin piyasaya ilişkin faaliyetlerinin ve hesaplarının ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun incelenmesi ve bu kişilerce piyasaya arz edilen petrol ve madeni yağın teknik düzenlemelere uygunluğunun araştırılması, hata, aykırılık, usulsüzlük ve suiistimallerin tespit edilmesi halinde ilgili kanunlarda öngörülen gerekli yaptırımların uygulanması suretiyle yapılan çalışmalardır. Petrol piyasası faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilen inceleme ve de-

netim faaliyetleri neticesinde, idari para cezaları ve idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Petrol Piyasası ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimlere İlişkin İşbirliği Protokolleri kapsamındaki denetimler Kurumun koordinasyonunda yürütülmektedir. Bu kapsamda, denetim yapılacak piyasa faaliyetleri, denetim tarihi ve denetimin gerçekleştirileceği bölgeler Kurum tarafından belirlenmekte, bu konuda alınan Kurul Kararından tarihten itibaren 1 (bir) yıl içerisinde denetim ilgili paydaşlarla müştereken planlanmakta veya denetimle yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarının kendi sorumluluk bölgelerinde bu kuruluşlarca planlanarak iki program halinde Ulusal Marker denetimlerinin gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır.

Gerek tespitler neticesinde gerekse yapılan şikayet ve ihbarlar çerçevesinde Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar tarafından denetimlerin yapılmasına devam edilmiştir. Özellikle yerleşim planı dışında gizli tank ve düzeneklerle kaçak akaryakıt satışının yapıldığı tesislere yönelik olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Savcılık nezaretinde İl Jandarma Komutanlıklarınca denetimler yapılarak kaçak akaryakıt satışına yönelik tespitler yapılmıştır.

Protokol yapılan kuruluşlara 2013 yılı içerisinde yapılan ödenek aktarımları Tablo 25'te gösterilmektedir.

Tablo 25 - 2013 Yılında Denetim Kapsamında Protokolcü Kuruluşlara Aktarılan Ödenek Aktarımı

Protokol Kapsamındaki Kuruluşlar	Toplam Aktarılan (TL)
Jandarma Genel Komutanlığı	1.450.000
Emniyet Genel Müdürlüğü	1.500.000
Sahil Güvenlik Komutanlığı	5.000.000
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	5.000.000
Gümrük Müsteşarlığı	2.000.000
TÜBİTAK	15.000.000
TOPLAM	29.950.000

Ayrıca lisans sahiplerinin 5015 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uygun faaliyet gösterip göstermedikleri de incelenmiştir.

Petrol piyasası denetimleri kapsamında ilgili lisans sahipleri tarafından piyasa faaliyetine konu edilen akaryakıtın yeterli şart ve seviyede ulusal marker içerip içermediğinin tespit edilmesi amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin katılımıyla yapılan denetimler kapsamında ulusal marker ölçüm sonucu geçersiz çıkan numuneler, TÜBİTAK, EGE-PAL, İNÖNÜ-PAL ve KTÜ-YUAM'a intikal ettirilmiştir. Söz konusu denetimler sonucunda standart dışı veya kaçak akaryakıt şüphesi ile alınan ve yapılan analizler neticesinde teknik düzenlemelere aykırı olduğu tespit edilen ve/veya ulusal marker ölçüm sonucu geçersiz çıkan tesislere ilişkin yasal işlemler gerçekleştirilmiştir.

2013 yılında protokol yapılan kamu kurum ve kuruluşları vasıtasıyla yapılan saha denetimlerinde toplam 93.234 adet Ulusal Marker ölçümü gerçekleştirilmiştir. Bu ölçümlerin %82,7'si geçerli ölçüm kabul edilirken; %17,3'lük bir kısmı geçersiz ölçüm olarak kaydedilmiştir (Tablo 26).

Petrol Piyasasında 2013 yılında yapılan denetim ve soruşturmalar sonucunda Kurumca uygulanan idari para cezaları Tablo 27'de gösterilmiştir.

Petrol piyasasında 2013 yılında uygulanan idari para cezaları çoğunlukla teknik düzenlemelere aykırı ve yeterli seviyede ulusal marker içermeyen akaryakıt ikmal, bayilerin sözleşmeli dağıtıcıları dışında akaryakıt ikmal fiillerinden kaynaklanmaktadır.

Petrol Piyasasında 2013 yılında uygulanan idari para cezalarının fiillerine göre kırılımı Tablo 28'de gösterilmiştir.

Tablo 26 - 2013 Yılı Marker Saha Cihazı (XP) Analiz Sonuçları

Toplam Ölçüm Sayısı	Geçerli Ölçüm Sayısı	Oran (%)	Geçersiz Ölçüm Sayısı	Oran (%)
93.234	77.120	82,7	16.114	17,3

Tablo 27 - 2013 Yılı İdari Para Cezaları

Lisans Türü	Adet	İdari Para Cezası Tutarı (TL)
Bayi	1.193	166.862.094
Dağıtıcı	327	787.364.452
TOPLAM	1.520	954.226.546

Tablo 28 - 2013 Yılında Uygulanan İdari Para Cezalarının Fiillere Göre Dağılımı

İdari Para Cezasına Konu Fiil	Uygulanan İdari Para Cezası Adedi	Tutar (TL)
Teknik Kriterlere Uygun Olmayan Akaryakıt İkmali	280	47.376.465
Dağıtıcı Dışında ve Menşei Belli Olmayan Akaryakıt İkmali	169	29.298.718
Tağış Edilmiş ve Menşei Belli Olmayan Akaryakıt İkmali	209	37.285.837
Bayilerde Otomasyon Sisteminin Kurulmaması (Dağıtıcı)	55	696.154.658
Diğer	807	144.110.868
Uygulanan Toplam İdari Para Cezası	1.520	954.226.546

6.4. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Denetim Faaliyetleri

Sıvılaştırılmış petrol gazları piyasası denetimleri, piyasada faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin piyasaya ilişkin faaliyetlerinin ve hesaplarının ilgili mevzuata uygunluğunun incelenmesi ve değerlendirilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Sıvılaştırılmış petrol gazları piyasasında yapılan faaliyetlere yönelik inceleme – denetim faaliyetleri ve neticesinde uygulanacak yaptırımlar ve cezalar, 5307 sayılı Kanun’un 16 ncı maddesi çerçevesinde uygulanmaktadır. Bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkartılan ikincil mevzuat kapsamında da işlemler yürütülmektedir. “Petrol Piyasası ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimlere İlişkin İşbirliği Protokolü” kapsamında piyasanın tamamı denetlenmiş olup, lisanssız olarak faaliyet gösteren gerçek veya

tüzel kişilerin faaliyetleri mühürleme suretiyle durdurulmuştur. LPG Piyasalarında 01/01/2013-31/12/2013 tarihleri arasında yapılan denetimler sonucunda Kurumca uygulanan idari para cezası tutarı 76.376.523 TL’dir (Tablo 29).

Tablo 29 - LPG Piyasasında Uygulanan İdari Para Cezaları (TL)

	2013	2005-2013
Bayi	36.700.484	276.373.745
Dağıtıcı	39.676.039	77.429.207
Genel TOPLAM	76.376.523	353.802.952

LPG piyasasında lisanssız faaliyette bulunmak, tesiste sorumlu müdür ve yetkili personel istihdam etmemek, başka dağıtıcıya ait tüp bulundurmak, zorunlu sigorta yaptırmamak, otogaz istasyonunda tüp dolumuna yarayan aparat bulundurmak ve/veya tüp dolumu yapmak fiillerinden dolayı uygulanmaktadır.

7. KAMULAŞTIRMA, KİRALAMA VE İRTİFAK HAKKI TESİSİ

14/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 19 uncu ve geçici 16 ncı maddesi gereğince elektrik üretim ve dağıtım tesislerinin, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 12 nci maddesinin (a) ve (b) fıkraları gereğince doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesislerinin ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 11 inci maddesinin (a) ve (b) fıkraları gereğince petrol rafinerileri, lisanslı depolama tesisleri, iletim hatları ve işleme tesislerinin kurulabilmesi için gerekli olan taşınmaz malların temin edilmesi işlemleri Kurum tarafından yürütülmektedir.

Bu çerçevede 2013 yılı içerisinde, enerji tesislerinin kurulabilmesi için gerekli olan özel mülkiyetteki taşınmaz mallar için kamu yararı kararı alınması ile 6446 sayılı Kanunun Geçici 16 ncı maddesi gereğince kamulaştırılmasına karar verilen taşınmaz malların kamulaştırma işlemlerinin yürütülmesi, Maliye Hazinesinin mülkiyetindeki ya da Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallarda irtifak hakkı tesis edilmesi veya kiralama yapılması ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetindeki taşınmaz mallarda 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 30 uncu maddesinin uygulanmasına ilişkin olarak 2013 yılı tarihi itibarıyla yürütülen faaliyetler aşağıda belirtilmektedir:

Elektrik piyasası için yürütülen çalışmalar kapsamında;

- » Elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere kurulması planlanan 153 adet HES, 29 adet RES, 5 adet termik, 2 adet biyogaz, 3 adet jeotermal elektrik üretim tesisi olmak üzere toplam 192 adet elektrik üretim tesisinin kamulaştırma ile ilgili işlemleri yürütülmüştür.
- » Elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere kurulması planlanan 192 adet elektrik üretim tesisi için, toplam 16.839 adet taşınmaz malın 38.657.240 m²'lik yüzölçümünün kamulaştırılması amacıyla 201 adet kamulaştırma kararı alınmıştır.

rılması amacıyla 201 adet kamulaştırma kararı alınmıştır.

- » Elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere kurulması planlanan elektrik üretim tesisleri için, toplam 1.258 adet taşınmaz malın 1.415.000 m²'lik kısmının 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30 uncu maddesi gereğince Maliye Hazinesine devredilmesi amacıyla 114 adet Kurul Kararı alınmıştır.
- » Elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere kurulması planlanan elektrik üretim tesisleri için, Maliye Hazinesi Mülkiyetindeki ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan toplam 1980 adet taşınmaz malın 2.249.510 m²'lik kısmında irtifak hakkı tesisi ile kiralama yapılması amacıyla 173 adet Kurul Kararı alınmıştır.
- » 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu gereğince 25 adet Kurul Kararı ile 1371 adet taşınmaz için Kamu Yararı Kararı alınmıştır.
- » 2013 yılı içerisinde, elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere kurulması planlanan tesisler için, toplam 21.448 adet taşınmaz mal ve 42.321.750 m² yüzölçümlü alan üzerinde kamulaştırma, irtifak hakkı tesisi, kiralama vb. taşınmaz mal temini işlemlerine yönelik olarak toplam 513 adet Kurul kararı alınmıştır.
- » 6446 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kamu Yararı Kararı alınan kamulaştırma işlemleri, irtifak hakkı tesis edilmesi, kiralama ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30 uncu maddesinin uygulanmasına ilişkin işlemlerin yürütülmesi sürdürülmüştür.
- » 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi gereğince; 120 enerji projesinde Kurum tarafından acele kamulaştırma yapılabilmesi için Bakanlar Kurulu Kararı ihdas edilmesi üzere tarafından talepte bulunulmuştur. Bakanlar Kurulu'nca toplam 8.180 taşınmaz mal için acele kamulaştırma kararı vermiştir.

Kurumca bugüne kadar elektrik piyasasında (752 adedi HES olmak üzere 921 proje; 2012 yılına

göre proje sayısındaki artış oranı % 13 olarak gerçekleşmiştir) elektrik üretim tesisi ve özelleştirme işlemleri tamamlanan elektrik dağıtım bölgelerindeki dağıtım tesisleri; doğal gaz piyasasında iletim tesisleri, doğal gaz depolama tesisleri ile 28 adet doğal gaz dağıtım bölgesindeki dağıtım tesisleri ve petrol piyasasında 1 adet rafineri ve 3 adet depolama tesisi olmak üzere toplam 4 adet tesise ilişkin taşınmaz mal temini işlemleri yürütülmüştür.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 30/03/2013 tarihi itibarıyla elektrik üretim ve dağıtım tesisleri ile ilgili kamu yararı kararı alınmasına kadar ki işlemler Kurumca yürü-

tülmekte, alınan Kamu Yararı Kararının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca onaylanmasından sonra elektrik dağıtım tesisleri ile ilgili kamulaştırma dosyaları TEDAŞ Genel Müdürlüğüne; elektrik üretim tesisleri ile ilgili kamulaştırma dosyaları ise Maliye Bakanlığımıza gereği yapılmak üzere gönderilmektedir.

Yukarıda yürütülen çalışmalara ilaveten, lisans sahibi tüzel kişilerin proje çalışmalarında kullanılmak üzere 2013 yılı içerisinde Harita Genel Komutanlığından 1/25.000 ölçekli 40 adet harita, 323 adet yükpafla ile 32 adet sayısal hava fotoğrafı, 11 adet DVD, 45 CD ve 116 adet raster harita izni alınmıştır.

8. HUKUK İŞLERİ

8.1. Dava Takip İşlemleri

Kurumun taraf olduğu dava ve takiplere ilişkin iş ve işlemler, 11/09/2003 tarihli ve 207/51 sayılı Kurul kararı ile kabul edilerek yürürlüğe konulan “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Taraf Olduğu Davaların Takibine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde yürütülmektedir. 2013 yılında 6398 adet davaya taraf olunmuştur. Bu davalardan 4632 adedi ceza davası, 1245 adedi İdari dava, 516 adedi adli dava ve 5 adedi de vergi davasıdır.

9. TÜKETİCİ HAKLARININ KORUNMASI

Tüketici haklarının korunmasını teminen; şikâyet ve başvuruları inceleyerek sonuçlandırma, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin tüketicilerine sundukları hizmetlerde uygulayacakları standart, usul ve esasları belirleme, enerji piyasasına ilişkin düzenlemeler ve uygulamalar konusunda kamuoyunu bilgilendirme ve tüketici bilinci oluşturmaya yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

9.1. Tüketici Bilincinin Oluşturulması ve Geliştirilmesi

Enerji piyasasına ilişkin düzenlemeler ve uygulamalar ile tüketicinin hak ve sorumlulukları konusunda tüketici bilinci oluşturmaya yönelik çalışmalar kapsamında; Kurumun internet sayfasında yer alan tüketici bölümünde mevcut uygulamalara ilişkin mevzuatımızda yer alan hususlar tüketicilerin bilgisine sunulmaktadır.

9.2. Müşteri Şikâyetlerinin Değerlendirilmesi

Elektrik piyasasında dağıtım/perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler ile doğal gaz dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yürütülecek müşteri hizmetlerine ilişkin usul ve esaslar sırasıyla, “Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği” ve “Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği”nde belirlen-

8.2 Görüş Verme

Kurumun hizmet birimlerine, çalışmalarını yürüttükleri mevzuat hazırlama gibi düzenleyici işlemler ile Kurumu bağlayacak, Kuruma yükümlülük getirecek ya da Kurumun veya mensuplarının taraf olabileceği ihtilaflara yol açabilecek nitelikteki işlemleri tesis etmeden önce veya hukuki bir konuyla ilgili görüş verilmektedir. Bu çerçevede 2013 yılında ilgili birimlere toplam 178 görüş verilmiştir.

miştir. Ancak perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler dışındaki perakende satış hizmetlerine ilişkin hükümler ise ikili anlaşmalar kapsamında düzenlenmektedir.

Tüm müşterilerine eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, yeterli, kaliteli ve sürekli enerji sunacak şekilde hizmet vermekle yükümlü bulunan dağıtım/perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler, müşterileriyle olan ilişkilerinde mevzuat çerçevesinde belirlenen yükümlülüklerini yerine getirirken karşılaşılan sorunlarını çözümlenmek, bu çerçevede faaliyet konularına ilişkin ihbar ve şikâyetleri değerlendirmek üzere müşteri hizmetleri birimi oluşturmak ve başvuruları mevzuatta belirtilen süreler dâhilinde sonuçlandırmak zorundadırlar.

Tüketiciler, hizmet veren şirketlere yaptıkları başvurularda yeterli veya tatmin edici cevap alamadıkları takdirde Kuruma başvurma hakkına sahiptirler. Bu şekilde Kuruma ulaşan başvurular, konu ile ilgili tüzel kişi ile yapılan yazışmalar ile birlikte değerlendirmeye alınmakta ve mevzuat çerçevesinde incelenerek sonuçlandırılmaktadır.

Akaryakıt ve madeni yağlar ile ilişkin tüketici ihbar ve şikâyetleri öncelikle bunların satın alındığı kişiye ve/veya bu kişinin tedarikçisine yapılır. Yapılacak şikâyete otuz gün içerisinde, hiç veya tatmin edici cevap alınmadığı takdirde Kuruma müracaat edilebilmektedir.

10. DIŞ İLİŞKİLER

12 yılı aşkın düzenleme deneyimi, bilgi birikimi, sahip olduğu insan kaynağı ve ekip çalışması ruhuyla ortaya koymuş olduğu çalışmalar, Kurumun uluslararası platformlardaki saygınlığını ve etkinliğini her geçen gün artırmaktadır. Bu durum, Kurumun vizyonunu genişletmekte ve gerek Kurum gerekse Türkiye enerji sektörüne yeni ufuklar açmaktadır

Kurum, dış ilişkiler bağlamındaki faaliyetlerini 5 ana ekseninde sürdürmektedir:

1. Üyesi olunan bölgesel birliklerle ilişkiler
2. İkili ilişkiler
3. Avrupa Birliği uyum süreci kapsamındaki faaliyetler
4. Ülkemizin taraf olduğu ya da ilişki içerisinde bulunduğu süreçler kapsamında Kurumun görev alanına giren alanlarda yapılan çalışmalar
5. 6 ncı Dünya Enerji Düzenleme Forumuna ilişkin faaliyetler

Kurumun faaliyetleri kapsamında 2013 yılında, 122 adet seyahat oluru ile 1.355 adamxgün yurtdışı geçici görevlendirme yapılmıştır.

10.1. Üyesi Olunan Bölgesel Birliklerle İlişkiler

Kurum, Enerji Düzenleyicileri Bölgesel Birliği (ERRA) ile Akdeniz Elektrik Ve Gaz Düzenleyicileri Birliği (MEDREG)'nin üyesidir.

10/06/2013 tarihinde gerçekleştirilen 13 üncü ERRA Genel Kurulu'nda Kurul Üyesi Alparslan Bayraktar Başkan Yardımcılığına seçilmiş; aynı Genel Kurul'da Tarifeler Dairesi Başkanlığı'nda görevli Enerji Uzmanı Ercüment Camadan Tarife/Fiyatlandırma Komisyonu Başkanlığı'na seçilmiştir. Kurul Üyesi Alparslan Bayraktar, Ağustos 2013'te ERRA Başkan Vekilliği görevini üstlenmiştir.

07/04/2013 tarihinde ERRA Yönetim Kurulu Toplantısı İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. ERRA

Yönetim Kurulu Toplantısı'nın ardından ERRA tarafından organize edilen iki ayrı etkinlik de yine İstanbul'da yapılmıştır. 08-09/04/2013 tarihlerinde gelişmekte olan ülkeleri kapsayan Bölgesel Enerji Düzenleyici Birlikleri Arasındaki Yüksek Düzeyli Toplantı'ya katılımcı ve 08-12/04/2013 tarihlerinde ERRA Gelişmekte Olan Ülkelerde Enerji Düzenlemesi Eğitimi'ne Kurumca kursiyer ve eğitmen olarak katılım sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı Güleşan Demirbaş, ERRA'nın önerisiyle, dünyadaki 12 bölgesel enerji düzenleyici birliğinin bir nevi çatı örgütü konumunda olan Uluslararası Enerji Düzenleyicileri Konfederasyonu (ICER)'nin Teknolojik Değişim adlı çalışma grubu eş başkanlığına seçilmiştir.

Kurumun üyesi olduğu bir diğer bölgesel birlik MEDREG'dir. 15/11/2012 tarihinden beri Başkan Yardımcılığını yürüttüğümüz MEDREG'in 20 nci Yönlendirme Komitesi toplantısı, 25-26/03/2013 tarihlerinde Kurumun ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. 2013 yılında MEDREG anasatüsü ve iç işleyiş kuralları, Kurumun da etkin ve yönlendirici katılımıyla güncellenmiştir.

Kurul Üyesi Fazıl Şenel 2012 yılında seçildiği MEDREG Başkan Yardımcılığı görevini 2013 yılında da sürdürmüştür. Kurul Üyesi Fazıl Şenel aynı zamanda MEDREG Gaz Çalışma Grubu başkanıdır. MEDREG ICER Çalışma Grubu başkanlığı da Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı Güleşan Demirbaş tarafından sürdürülmektedir.

Kurumumca ERRA ve MEDREG'in faaliyetlerine aktif katılım sağlanmakta ve bu yolla deneyimlerimiz ve enerji piyasamızın sunduğu imkânlar muhataplarımıza aktarılmakta ve diğer ülke uygulamaları hakkında ilk elden bilgi edinilmektedir.

10.2. İkili İlişkiler

2012 yılından itibaren Kurumun ikili ilişkileri daha da gelişmeye ve çeşitlenmeye başlamış olup, bu durum 2013 yılında da devam etmiştir.

Nijerya Elektrik Düzenleme Komisyonu (NERC)'nin Başkan Yardımcısı, 04/01/2013 tarihinde Kurumumu ziyaret etmiş, ziyareti kapsamında Başkan Yardımcısı Dr. Vedat Gün ile görüşmüş ve bu ziyaret kapsamında ülkemiz elektrik sektöründe yapılan düzenlemelere ilişkin bir sunum gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmede NERC Başkan Yardımcısı tarafından, iki ülke düzenleyici kurumları arasında sistematik işbirliği yapılarak bilgi ve deneyim paylaşımı arzusu dile getirilmiştir. Bu istek makul bulunmuş ve NERC'nin yapacağı çalışmalara katkı sağlamak üzere, ortak bir çalışma grubu kurulması üzerinde mutabık kalınmıştır.

Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Enerji ve Su Hizmetleri Düzenleme Kurumu (EWURA)'ndan bir heyet; 07/10/2013 tarihinde Kurumu ziyaret etmiştir. Söz konusu heyet, İkinci Başkan Mustafa Yılmaz tarafından kabul edilmiştir. Yapılan görüşmede, Kurumun tanıtımı yapılarak, yürütülen faaliyetler hakkında bilgi verilmiş ve Tanzanya Heyeti'nin soruları cevaplandırılmıştır.

25/11/2013 tarihinde bir Irak Heyeti Kurumu ziyaret etmiştir. Bu ziyarette, elektrik piyasası yapısı ile tarifelendirme konularında sunumlar yapılmış ve piyasa işleyişine ilişkin bilgi aktarımında bulunulmuştur.

Yukarıda sayılanların dışında, çok sayıda yabancı misyon tarafından Kuruma ziyarette bulunularak görüş alışverişinde bulunulmuştur.

10.3. Avrupa Birliği Uyum Süreci Kapsamındaki Faaliyetler

14/06/2012'de Stuttgart'ta düzenlenen Dörtlü Bakanlar Zirvesi'nde kabul edilen "Türkiye-AB Pozitif Gündem: Türkiye-AB Enerji Sektörü Geliştirilmiş İşbirliği" belgesi çerçevesinde Avrupa Komisyonu Enerji Genel Müdürlüğü, ETKB, Avrupa Birliği Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla teknik çalışma gruplarının oluşturulması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda oluşturulan "Elektrik Sektörü Çalışma Grubu" ve "Doğal Gaz Sektörü Çalışma Grubu"nda Ku-

rum personeli de görevlendirilmiştir. Bu çerçevede 14/02/2013'te Ankara'da gerçekleştirilen Elektrik Çalışma Grubu'nun ilk toplantısı ile 15-16/04/2013'te Brüksel'de gerçekleştirilen Doğal Gaz Çalışma Grubu'nun ilk toplantılarına iştirak edilmiştir.

Avrupa Komisyonu'nca yayımlanan "Türkiye İlerleme Raporu" için Avrupa Birliği Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalara Kurumun katkısı sağlanmıştır. Türkiye'nin AB müktesebatına uyum sürecinde kat ettiği gelişmenin düzenli olarak izlenebilmesini ve Avrupa Komisyonu'na iletilmesini teminen Avrupa Birliği Bakanlığı'nda oluşturulan "Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Ulusal Veri Tabanı"na, Kurumun faaliyet alanına ilişkin Ulusal Programda yer alan hukuki, idari ve kurumsal düzenlemelere ait tedbirlere ilişkin gerçekleştirmeler üçer aylık dönemler itibarıyla iletilmiştir.

10.4. Ülkemizin Taraf Olduğu ya da İlişki İçerisinde Bulunduğu Süreçler Kapsamında Kurumun Görev Alanına Giren Alanlarda Yapılan Çalışmalar

Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ), Uluslararası Enerji Ajansı (UEA), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi çok taraflı kuruluşlarla sürdürülen ilişkilerde katkı sağlanmaya 2013 yılında da devam edilmiştir.

KEİ ile yürütülen çalışmalar çerçevesinde, Türkiye'nin Dönem Başkanlığı kapsamında, sürdürülebilir enerji KEİ politikalarının önceliklerinden biri olarak belirlenmiş ve KEİ ülkeleri arasında yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda ortak projeler gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Bu çerçevede, 11-12/06/2013 tarihinde yapılan Enerji Çalışma Grubu Toplantısı'na katılım sağlamıştır.

UEA tarafından düzenlenen SLT (Uzun Vadeli İlişkiler Daimi Grubu), SEQ (Acil Durumlar Daimi Grubu) ve SOM (Petrol Piyasaları Daimi Grubu) toplantıları takip edilmiş ve yapılan top-

lantılara katılım sağlanmıştır. Ayrıca, UEA ve OECD tarafından ülkemize yöneltilen enerji sektörüne ilişkin incelemelere katkı sağlanmış; UEA ve OECD'den temin edilen bilgi ve belgelerden Kurumun yararlanması sağlanmıştır.

DTÖ ile ilişkiler, Ekonomi Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı'nın koordinasyonunda yürütülmüş, örgüte üye ülkelerin çeşitli önerilerinde yer alan ve enerji sektörünü ilgilendiren hususlardaki Kurum görüşü oluşturulmuştur. Bu kapsamda, Hizmet Ticareti Anlaşması (TİSA) müzakereleri sürecinde yürütülen çalışmalara katkı sağlanmış, enerjiye ilişkin hizmetler hakkında anlaşmaya yapılacak ek için görüş verilmiştir. Aynı zamanda, Türkiye ile Güney Kore arasında imzalanacak olan Serbest Ticaret Anlaşması ve Yatırım Anlaşması kapsamında, mevzuatımıza ilişkin bilgi ve görüş aktarımında bulunulmuştur.

Türkiye-ABD Ekonomik Ortaklık Komisyonu 10. Toplantısı 23/05/2013 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiş olup, söz konusu toplantıya katılım sağlanmıştır.

Birincisi 05/04/2011 tarihinde Riyad'da yapılan Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) Enerji Çalışma Grubu Toplantısı'nın ikincisi 13/05/2013 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiş olup, toplantıya katılım sağlanmış ve uygulamalarımız hakkında bilgi sunulmuştur.

Ülkemizin gözlemcisi olduğu Enerji Topluluğu Antlaşması'nın 58 nci maddesi gereği kurulmuş olan ve Antlaşmaya taraf olan ülkelerin ve Avrupa Birliği üyelerinin enerji düzenleme kurumlarının üye olduğu ECRB'nin çalışmaları takip edilmiş ve çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) tarafından, "Enerji Sektörü Taslak Stratejisine İlişkin Kamu Katılımı (Public Consultation Meeting on the EBRD's Draft Energy Sector Strategy)" konulu toplantı, 02/09/2013 tarihinde İstanbul'da yapılmış ve toplantıya katılım sağlanarak görüşlerimiz paylaşılmıştır.

10.5. 6 ncı Dünya Enerji Düzenleme Forumu

25-28/05/2015 tarihlerinde İstanbul'da, Kurumun ev sahipliğinde ve başkanlığında gerçekleştirilecek 6 ncı Dünya Enerji Düzenleme Forumu (dEfor)'nun hazırlıklarına devam edilmiştir. Bu kapsamda, profesyonel kongre organizasyon şirketinin bir yarışmayla belirlenmesi süreci tamamlanmıştır. 30/01/2013 tarihinde yapılan ihale sonucunda, ZED Organizasyon Tanıtım A.Ş. ile 05/03/2013 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

dEfor'un lojistik hazırlıkları kapsamında;

- » Daha önce geçici mahiyette kurulan forum internet sitesi (www.wfer2015.net ve www.wfer2015.org) yeniden tasarlanarak faaliyete geçirilmiştir,
- » dEfor logosu gözden geçirilerek tescili süreci başlatılmış,
- » dEfor'un tanıtımına ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

dEfor'un program hazırlıkları kapsamında ise bir Kavram Belgesi taslağı hazırlanarak ilgili paydaşların görüşüne sunulmuştur. Aynı zamanda, dEfor'da ele alınması öngörülen konuların önceliklendirilmesine hizmet etmek üzere, dünya genelindeki ilgili paydaşların katılımına açık bir anket çalışması yapılmıştır.

07-08/10/2013 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen dEfor Yönlendirme Komitesi ve Uluslararası Program Komitesi toplantılarında;

- » Bir nevi açıklamalı gündem olarak değerlendirilebilecek Kavram Belgesi taslağı gözden geçirilerek onaylanmıştır.
- » dEfor'un teması "Enerji Düzenleme Dünyasını Buluşturmak" olarak belirlenmiştir.
- » "G20 Enerji Bakanları" ve "Gelişmekte Olan Ülkelerde Düzenlemeler" konularıyla ilgili 2 özel oturum dahil olmak üzere 6 genel oturum ve 4 alanla (Çıkarların Dengelenmesi, Değişimden Yararlanmak, Düzenleme & Sürdürülebilirlik ve Akıllı Düzenlemeye Doğru) ilgili 18 eş zamanlı oturumu kapsayan bir Program Çerçevesi benimsenmiştir.

FKIFER

EKLER

11. Ekler

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BİLANÇOSU
31.12.2013

AKTİF		PASİF (TL)	
I - DÖNEN VARLIKLAR		I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
10 - HAZİR DEĞERLER	65.017.978,09	32 - FAALİYET BORÇLARI	1.360.474,90
102 - Banka Hesabı		320 - Bütçe Emanetleri Hesabı	1.360.474,90
12 - FAALİYET ALACAKLARI	26.898,83	33 - EMANET YABANCI KAYNAKLAR	17.926.268,61
126 - Verilen Depozito ve Teminatlar		330 - Alınan Depozito ve Teminatlar	83.504,61
14 - DİĞER ALACAKLAR	78.451,75	333 - Emanetler Hesabı	17.842.764,00
140 - Kişilerden Alacaklar Hesabı		36 - ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	1.035.131,79
16 - BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.757.704,53	360 - Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	
161 - Personel Avansları Hesabı	49.414,53		
162 - Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	1.708.290,00	II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
II - DURAN VARLIKLAR		40 - UZUN VADELİ MALİ BORÇLAR	0,00
25 - MADDİ DURAN VARLIKLAR		403 - Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	
252 - Binalar Hesabı	13.101.419,44		
253 - Tesis Makina ve Cihazlar	285.155,77	III - ÖZ KAYNAKLAR	46.559.157,90
255 - Demirbaşlar Hesabı	10.483.215,42	59 - DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	46.559.157,90
257 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-23.869.790,63	590 - Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	
26 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR			
260 - Haklar Hesabı	2.446.609,25		
268 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-2.446.609,25		
AKTİF TOPLAMI	66.881.033,20	PASİF TOPLAMI	66.881.033,20
NAZIM HESAPLAR		NAZIM HESAPLAR	
910 - Teminat Mektupları Hesabı	5.837.861.017,09	911 - Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	5.837.861.017,09
998 - Diğer Nazım Hesaplar	3.844.521.332,23	999 - Diğer Nazım Hesaplar Karş.	3.844.521.332,23
NAZIM HESAPLAR TOPLAMI	5.837.861.017,09	NAZIM HESAPLAR TOPLAMI	5.837.861.017,09
GENEL TOPLAM	5.904.742.050,29	GENEL TOPLAM	5.904.742.050,29